

TISKOVÁ KONFERENCE MEZINÁRODNÍ KMK

Přípravný výbor KMK uspořádal tiskovou konferenci dne 4. května 1978 v Klubu novinářů v Praze k seznámení o činnosti a cílech mezinárodní KMK. V předsednictvnu byli zastoupeni členové KMK z Maďarska, západního Berlina, SSSR, Austrálie, Srí-Lanky atd.

Hlavní projev měl generální sekretář Dr. K. Tóth z Maďarska. Vzpomněl, že před 20 lety právě v Praze, v době studené války, sešlo se asi 50 křesťanů, aby vznesli rozhodný odpor proti válečnému štvani. V současné době je informována o činnosti a cílech KMK asi miliarda lidí na všech kontinentech. V posledních letech byly ustaveny KMK v Africe, Latinské Americe i v dalších státech střední a východní Asie.

Sněmování mezinárodní KMK ve dnech 22. až 27. června 1978 svolané do Prahy je výrazem vděčnosti, že zde bylo započato toto hnutí. Předpokládá se účast asi 500 delegátů. Svou přítomnost přislibila řada významných světových kapacit.

Mezinárodní KMK má úzké styky s odzbrojovací komisí OSN. Také se chystá vyslat své zástupce na mimořádné zasedání OSN pro odzbrojení. V programech KMK jsou další významné snahy, například: prosazování spravedlnosti, lidských práv, osvobození z koloniálního útlaku a pomoc duchovní i hmotná rozvíjejícím se zemím. Dále je to důrazný odpor proti výrobě neutronové bomby.

Vývin událostí na Středním východě sleduje zvláštní komise, protože i mezi Araby je mnoho křesťanů. Mezinárodní KMK se nevyhýbá ani spolupráci s pokrovými katolíky a vítá každý podnět směřující k uvolňování mezinárodního napětí.

Tyto programové části i další budou znova hodnoceny na všeobecné konferenci v Praze a chystají se návrhy pro další prohloubení činnosti mezinárodní KMK.

V závěru byly vzeseny různé dotazy, které byly kolektivně předsedajícími pečlivě zodpovězeny. Vt.

Již po triatričátě jsme se vděčně vrátili k radostnému výročí osvobození naší drahé vlasti od krutovlády nacistického Německa. V ohni válečné vřavy a krvi padlých vojáků se rodila naše mírová přítomnost. Tím byla na nás živé vložena velká odpovědnost. Především za to, aby se strašné dějiny válek již nemusely opakovat. Protože jsme přijali život z Božích rukou, rozhodně protestujeme proti všemu jeho ohrožení a zdviháme svůj hlas k přimluvě za úplné a všeobecné odzbrojení k zabezpečení pokojného života na naší malé planetě, kterou obýváme. To, co je nutné učinit k záchraně a rozvinutí života na zemi, je především nové a upřímné odevzdání našich životů do rukou jeho dárce a vydání se mu „v oběť životu a svatou, rozumnou službu“. Potom najdu i naše modlitby za mír ve světě odpovědi, vždyť Boží myšlení s námi není o trápení, ale o pokoji!

Vděčně vzpomínáme, že nás Pán Bůh v naší vlasti nevydal smrti, kterou nám nacisté připravovali. Jedno však víme, že za nás vydal Bůh svého Syna, Pána Ježíše Krista na potupnou smrt kříže, aby nás smířil sám se sebou i člověka s člověkem. Lidská krev volá po pomstě, krev Kristova volá po smíření. V ní nabízí Pán Bůh lidem svou nádhernou a šťastnou budoucnost bez krveprolití a válek. Své království pokoje, spravedlnosti a radosti.

Několik myšlenek z článku
Dr. P. T. v K. J. č. 17.

ZIVÁ SLOVA vydávají Křesťanské sbory v ČSSR v Ústředním církevním nakladatelství v Praze. — Řídí odpovědný redaktor Dr. Karel Kořínek s redakční radou. Adresa redakce: 110 00 Praha 1, Dušní 4. — Vychází šestkrát do roka. — Předplatné na celý rok 30 Kčs, jednotlivá čísla po 5 Kčs. — Admin. časopisu: 755 01 Vsetín, Trávník 1817/72, telefon 2930. — Grafická úprava a ilustrace: akad. malíř Jaroslav Kapc. — Rozšířuje administrace. — Tisknou Moravské tiskařské závody, n. p. Olomouc, závod Ostrava, provoz 26 Valašské Meziříčí. — Reg. číslo R 5078.

ZNÁMÁ PODOBENSTVÍ?

Kdo by neznal tři podobenství z Lukášova evangelia 15. kapitoly? Co vlastně ještě nového povídět k oném „třem ztraceným věcem“ – k ztracené ovečce, peníz a synu – nebo k oném třem obdivuhodným „hledacům“ – k milujícímu pastýři, pilné ženě a velkodusnému otcí?

Kdo však z nás v oných „ztracených“ předmětech tak nesmírně důležitosti“ našel sám sebe, aby do hloubky prožil svou osobní bádu a bezcennost při své ztracenosti a svou cenu v očích Toho, který jej nalezl?

Předehrou k oném třem podobenstvím je:

A) kontrast dvou zcela odlišných kategorií lidí v jejich charakteristice:

1. kategorie publikánů a hříšníků –

Tito lidé jsou primitivní, nevděční a hrubí – neznají zákona Hospodinova a proto jsou tak „nekritičtí“ a snadno svoditelní (J 7:49).

Z tohoto titulu upadají tak snadno do hříchů a nepravosti!

„publikáni“ nebo celníci jsou spíše typem „charakterových hříšníků“, pro něž jsou nejen opovřeni, ale i všeobecně nenáviděni,

„hříšníci“ jsou spíše typem ostatních přestupníků, pro něž jsou sice rovněž v opovření, ale nikoliv v nenávisti!

Proto spojení obou pojmu má své o podstatně a jejich pořadí svou logiku závažnosti v záporném slova smyslu.

Pro svou morální bádu jsou pohrdání, zločení a zavržení od všech „spravedlivých a slušných lidí“, zejména od farižů a zákoníků!

2. kategorie farizeů a zákoníků –

Tito lidé jsou vzdělaní a kultivovaní – znají zákon Hospodinův, snaží se jej úzkostlivě zachovávat a v něm druhé vyučovat k udržení morálního, společenského a politického nív „vyvoleného národa“.

Z tohoto titulu se cítí od ostatních oddělenými a spravedlivými před Bohem a lidmi – a ovšem i též oprávnění od ostatních se distancovat, nad nimi nadzouzovat, se pohoršovat, je kritizovat a soudit.

(„farizeové“ jsou typem „skutkařské zbožnosti a zákonní ctnosti“, která se přestaje horlivým vnějším projevem bez zřetele na čistotu srdce a udržuje od-

loučením a povýseckým postojem od „morálně nižších vrstev“.

„zákoníci“ spíše ukazují na typ „slovní zbožnosti a zákonní ctnosti“ skrze znalost zákona a jeho horlivé vyučování a propagování. Proto i zde je logika ve spojení obou pojmu a v jejich pořadí podle důležitosti v kladném slova smyslu v lidských očích.)

Pro svou vnější příkladnou zbožnost, zákonní vědomost a horlivost jsou všeobecně respektování, vážení a uznaváni za morálně politické vůdce Božího lidu.

Ve svém srovnávání s ostatními vrstvami Božího lidu se cítí spravedlivými, jsou sami se sebou spokojeni a přesvědčeni o tom, že Bůh je s nimi spokojen – a z tohoto titulu ustanovil za „pastýře“, „dohlížitele“ a „strážce“ Božího lidu. Ve své samolibosti vůbec si nepřipustí možnost omyleu a nenesou žádnou sebepravidější a také nejší kritiku, tím méně názorovou opozici.

B) kontrast obou kategorií v jejich přístupu k Pánu Ježíši a k jeho slovu:

1. kategorie cítí potřebu Krista – Spasitele –

a) „přibližuje se“ k Pánu Ježíši Kristu: hledá jej, jde k němu, zajímá se o jeho osobu, o jeho poselství a poznává jeho láskyplný kladný vztah k sobě na rozdíl od všech ostatních oficiálních a „duchovních“ vůdců národa,

b) touží ho „slyšet“: dychtí po jeho slovu – ono má pro ně zvláštní přitažlivost a cenu – je jim vodou ve vyprahlé poušti, chlebem v jejich hladu, balzámem v jejich ranách, světem naděje ve tmě života –

c) „všichni publikáni a hříšníci“ – nikož z nich nechybí, každý z nich se dostává do styku s živým Ježíšem, který je přichází hledat, nalézt a zachránit...

2. kategorie Krista nepotřebuje, protože je plně přesvědčena o svém spasení – spravedlnění ze znalosti a plnění zákona.

a) vzdalují se od Pána Ježíše „reptáním“ – svou nespokojenosť s ním.

– sledují jej, aby kritizovali, aby se pohoršovali a polohlasně či nahlas od soudili jeho osobu, slova a cinnost, protože neodpovídá jejich vžitým zákonickým představám a „jejich spasitelným plánům s lidstvem“,

b) nemají zájem o jeho slovo, protože nesnáší jeho ducha, v němž přistupuje k lidem, hodným opovržení a zavržení – a to zcela v „rozporu s duchem svatého zákona“!

c) také všichni (žel, není mezi nimi výjimka uvedena) jsou „u Pána“, jenže v opozici, aby, sami z Krista nic nemanjíce, druhým zabránili k němu přijít, po případě vůbec jeho vliv „v zájmu lidu“ z morálních a politických důvodů zlikvidovali (J 11:48–50, 53).

C) harmonický postoj Pána Ježíše k oběma kategoriím:

a) Pán se přibližuje s týmž slovy lásky k oběma kategoriím ve svých podobenstvích, bez ohledu na to, jaká bude jejich reakce,

b) Pán touží nalézt „masitá srdce“, aby na takovéto „deskys napsal své zákony“ k věčnému životu podle Otcova přikázání „Milovati budeš...“

c) Pán ukazuje všem bez rozdílu Duha Otceva –

oném „spravedlivém“, jak se pravá boží spravedlnost projevuje láskou pastýře, který hledá tu ztracenou ovečku, tou plíženou, která si nedá pokoje, dokud ne-nalezne ztracený peníz a nevrátí mu jeho cenu, tou velkodusností otce, v níž přijímá práve toho marnotratného syna, který „přišel sám k sobě“ – do synovských práv!

A oném „hříšném“, co je slast nalezené a zachráněné ovce před vlky a jistou záhubou, co je to krása užitečné mince a co znamená ono jedinečné postavení nalezeného syna...

d) Pán podává nad slunce jasnéjší důkaz, jak jsou obě tyto kategorie hříšné, ztracené a pro Boha mrtvé –

ta druhá svým sobectvím, neláskou, pýchou a alibismem –

a ta první svou lehkomyslností – netečností k hledání pravého životního cíle, smyslu a obsahu!

Vyvodí z toho jeho posluchači důsledky? A jaké vlastně? Budou mít „způsobné uši k slyšení Božího slova, nebo odejdou od něho takoví, jací k němu přišli? Po-chopí, jak jsou práve pro ně pro všecky stejně jeho věčná a živá slova aktuální – skutečními slovy ŽIVOTA?“

Jak odpovíš na tyto otázky ty, drahý čtenář?

Bojím se, abychom se z titulu „své známosti Božího slova – zákona“ ne-

dostávali do oné druhé „svaté a spravedlivé“ kategorie, která Pána Ježíše ve skutečnosti vůbec nezná a proto dodnes v základních věcech nechápe. Což ne-bývá mezi námi také sklon k duchovní pýše ze „známosti“ v nadřazování nad druhými z titulu svého „výššího světla a poznání“, podceňování či dokonce po-hrdání „hříšníky“ z titulu „své svatosti a chození s Bohem“, pohoršování s od-suzováním druhých z titulu „své neomylnosti a zjevení Božích pravd“, neod-pouštění z titulu „svého osobního ne-pochopení druhými“, „ublížení někým či něčím“ a „nerespektování své osobní prestiže a autority“? Kéž bychom takto nikdy neztráceli pravý postoj k Pánu Ježíši Kristu v jeho svaté přítomnosti v našem životě, když On sám nám „vykládá Písma“ a „láme nám svůj chléb života“ (L 24:30–33) a nebrali nadarmo jeho milost!

A kdo z nás má právo se jinak cítit než oni lidé první kategorie z titulu své staré lidské přirozenosti, která se tak dlouho protiví, zarmucuje a uhašuje Duha svatého? Co jsme vlastně kdy po-znali a pochopili, aby byla trvale výrazná změna v naší povaze, myšlení, řeči a snažení? Aby byl Kristus zjeven v našem smrtelném těle (2K 4:11)? Což nezůstáváme publikánem a hříšníkem ve svých vlastních očích, kdykoliv na sebe pohlédnou? A což právě proto den ze dne více nepotřebují Pána v jeho milosti a milosrdenství? Jeho drahou osobu, dilo spásy a přímluvy, jeho slovo potěšení a povzbuzení, jeho láskyplný vztah – aby mohl teprve takto plně duchovně žít v jeho síle a neživořít?

Pokud nemáš, drahý čtenáři, vědomí svého „publikánství a hříšnosti“, nic nemáš, nemůžeš mit a nikdy nebudeš mit z těchto tří podobenství a „propouseš“ svou jedinečnou možnost, kterou ti sám Bůh ve své božské plnosti nabízí! Zde jde o neskonale více než o zvést evangeliia pro hříšníkovu záchrana! Zde jde o plnost duchovního života – a to každého, kdo po ní touží v upřímnosti svého srdce!

V onech třech podobenstvích je v do-konalé jednotě a harmonii zjeveno celé dilo trojjediného Boha v jeho třech oso-bách pro Tebe – v jeho jedinečném vztahu k tobě a záměrech s tebou.

V podobenství o pastýři a ztracené ovečce

je v popředí dilo druhé božské osoby – Božího Syna Pána Ježíše Krista, zje-vující současně osobu a dilo Otce, oso-bu a dilo Ducha svatého v Kristu Ježíši – onu dokonalou jednotu Božího spasitelného dila.

I toto první pořadí podobenství mezi ostatními má svou logiku v tom, že o-tázka spásy – záchrany ztraceného lid-stva je prvorádým Božím zájmem a měla by tedy být i provořadým zájmem každého člověka ve vztahu k Bohu, k sobě a k bližním.

V tomto podobenství se jedná o spa-sitelnou hodnotu člověka v Božích očích.

V podobenství o ženě a ztraceném penizi

je v popředí dilo třetí božské osoby – Ducha svatého, zjevující v plnosti a do-konalosti Božího Syna a Otce v Něm a skrze Něho v jednotě Božího posvěcují-cího dila.

Toto druhé pořadí má svou logiku v tom, že po vědomí záchrany následuje vědomí Božího vlastnictví – Božího práva v životě a na život tak draze zachráněného a vykoupeného hříšníka, aby byl nyní užitečným služebníkem, znajícím hodnotu a cenu a odpovědnost své slu-žebnosti od Boha a pro Boha k spáse o k růstu výry druhých! V tomto podobenství jde o užitkovou hodnotu spaseného člověka podle Božího srdce.

V podobenství o otcí

a ztraceném synu

je v popředí dilo první božské osoby – Boha Otce, zjevující současně Syna a Ducha svatého v Něm a skrze Něho v jednotě Božího triumfujícího dila.

Podobenství je proto ve třetím pořadí, protože jeho smyslem je zjevení vyvrcholení spásy a posvěcení. Vedle posta-vení záchráněného pro Boha a posta-vení posvěceného Bohu následuje vyvr-cholení v postavení Božího synovství se zjevením Boží přirozenosti a plnosti sy-

novských práv v dosaženém dědictví v Kristu a s Kristem v dokonalém spojení s Otcem působením Ducha svatého v člo-věku a s člověkem jako nedělitelným ú-dem Kristova těla – Církve!

Tato jednota člověka s Bohem v Kristu a současně s Církvi skrze působení Du-chá svatého je triumfálním cílem věčného Otcova plánu, který nemůže být nikým zmařen – totiž „aby byl Bůh všecko ve všech“ (1K 15:28) a na-plnila se modlitba Pána Ježíše – J 17!

Zel, že tento nádherný cíl zůstane pro mnohé neuskutečnitelný tím, že je spjat podle Božího slova pouze a jedině s Pá-nem Ježíšem – jediným prostředníkem Božím a lidským pro spasení člověka, pro jeho posvěcení v Duchu svatém a pro jeho zplození Otcem – a tak mnozí jej „nepotřebují“ a „nepostrádají“ pro své vlastní představy o spásce, o posvě-cení a přibuzenství Božím...

Kéž by každý pochopil, že „není v žád-ném jiném spasení a že není jména pod nebem lidem daného, skrze něž bychom mohli spasení být než v něm – v Kristu Ježíši, který je naše vykoupení, posvěcení a sláva!“ (Sk 4:12, 1K 1:30).

V uvedených podobenstvích se nám dostává hlubokého pohledu na trojjedi-ného Boha v jeho díle s člověkem – k jeho trojjedinému obrazu stvořeném a přes jeho zmaření k němu opět povola-ným, navráceným a slavně uskutečněným podle vůle Otce, působením Ducha svatého v Kristu, skrze Krista a pro Krista – v jeho nevěště – Církvi!

Tolik prozatím úvodem k tomu, co má s tebou a se mnou učinit Bůh – a co On též jistě učiní a slavně dokoná, když k Němu přijdeš tak, jak k Němu při-stupovali „publikáni a hříšníci“ – aby Ho viděli (Zacheus L 19:3), aby Ho slyšeli (Šimon-Petr J 6:68–69), aby se Ho do-týkali (nemocná žena Mt 9:20–22) – a s Ním stolovali (L 15:2) a Jim samým se sytili (J 6:48–58).

Kk

3 pravdy

V istom zhromaždení povstal staručký brat a s chvějúcim hlasom povedal: „Môjmu drahému Pánovi už patrím 42 rokov. Po túto dobu som sa učil

trom pravdám: Najprv som poznal, že nič nemôžem urobiť pre svoje spasenie. Potom mi Pán ukázal, že Boh nežiada odo mňa, aby som niečo urobil pre svoje spasenie. A tou treťou pravdou, ktorá ma napĺňuje nesmiernou radosťou a pokojom, je skutočnosť, že Pán Ježíš Kristus urobil všetko pre moje spasenie.

STOPY KE KŘÍŽI

SERIÁL 4

MELCHISEDECH

"Melchisedech také, král Sálem, vynesl chléb a víno: a ten byl kněz Boha silného nejvyššího. I požehnal mu (Abrahamovi)."

1. Mojžíšova 14:18, 19a

Tato událost Starého zákona nedala pokoj ani žalmistovi, ani pisateli listu Židům. Ona patří jenom pro bojovníky Páně, pro ty, kteří chodí "ve stopách otce výry Abrahama".

JEZÍS A JEHO ZEMDLENÍ BOJOVNÍCI

1. Bitevní vřava

Abraham miloval pokoj. Ale vedlo se mu stejně jako všem Božím služebníkům za všech dob. Byl neustále z pokoje vyrušován. Tak se jednoho dne před ním zhroutil zpocený posel: „Nepřítelé přepadli město Sodomu, všechno vyloupili a obyvatele odvlekli do otoctví. Také tvůj synovec Lot je odvlečen.“

Ubohý Abraham! Jeho pokoj je přerušen. Vyzbrojuje 318 služebníků a vytáhne do boje, aby vysvobodil Lota. Musel mít dostatek zbraní.

I když bojovníci Páně smějí zakusit v modlitbě nádhernou pomoc, přesto se Pánu líbí provést je právě ve vnějších věcech zvláštními trápeními a bouřemi. Nezůstanou ušetřeni bojů a starostí tohoto světa.

Ale mají před sebou ještě tvrdší boj, totiž boj proti vlastnímu srdci, proti tělu a krvi. Kdo náleží Pánu Ježíši, svému Vykupiteli, ten by chtěl být jeho CELE, ten chce být poslušen Duchu svatému. Avšak jeho tělo a krev stojí proti Duchu. Naše srdce nás chce brzy svést k vlastní spravedlnosti a k pyše, chce nás lákat na širokou hříšnou cestu světa. Tu musí křesťanovo srdce přijmout boj a učit se být s „Kristem ukřížován“. Prosí o Jeho pomoc: „Pane Ježíši, drž pevně hřeby, jimiž je můj starý člověk s Tebou ukřížován“.

V knize Soudců čteme o tom, že Hospodin nechal pohany v zemi Kanán, „aby zvěděli věkové synů Izraelských a poznali, co je to válka...“ Tak nechává Pán, pokud žijeme, naši starou, Bohu se protivící a neduchovní povahu nás znepokojovat, abychom se učili bojovat. Ale nebojujeme jenom s tělem a krvi, jenom s naší starou přirozeností, ale také s mocí temnosti, jak o tom napsal Pavel Efezský. Křesťané něco vědí o skryté moci satanové. A proto mají, jako Abraham, svou výzbroj stále po ruce. Neodkládají štit víry a meč Ducha.

2. Nádherné setkání

Abraham se svými 318 služebníky přepadl nepřitele v noci, porazil jej a svého synovce Lota vysvobodil. Když vycházel slunce, byl pořádně unaven. Tento starší muž podstoupil dlouhou cestu při pronásledování nepřitele, zúčastnil se boje a tak se unaven vráci domů. Naproti mu vychází tajuplná osoba: Melchisedech, král Sálem. Melchisedech znamená král spravedlnosti a Sálem znamená pokoj. List Židům nám říká, že tímto králem spravedlnosti v říši pokoje je Pán Ježíš. Tento Boží Syn, který – když přišel čas – přijal tělo a krev, stal se tak člověkem. A On posiluje své unavené a zemdlenné bojovníky. Jeho království je skutečně královstvím pokoje. Jeho pokoj „převyšuje všeliký rozum lidský“.

Jen zřídka bylo tolik nervózních, rozrušených a ubitých lidí jako dnes. Naše hlava se podobá rádiu. Když je zapneme, ozývá se hudba, zprávy, reportáže.. Taková je často i naše hlava. Nedovedeme si pomoci. A tehdy přistupuje k nám Pán Ježíš, aby nám dal svůj pokoj.

Bible nám o setkání Abrahama s Melchisedechem mnoho neříká. Ale cítíme mezi rádky, jak nevyslovitelné občerstvení přineslo toto setkání Abrahamovi. A nás drahý Pán chce i nám dát toto občerstvení, jako dal svým učedníkům, když se

loučil s nimi před návratem k Otci, nebo Pavlovi v Římě, o němž čteme: „...kterýž požehnal nám všelikým požehnáním duchovním v nebeských věcech“ (Ef 1:3b).

3. Melchisedechovy dary

V našem příběhu stojí: „...vynesl chléb a víno“. To je podivné!? Kdyby byl Melchisedech urozeným knížetem, pak by určitě nepřinesl chléb a víno, ale páru tučných skopců. Tak se totiž tenkrát uctívali hosté.

Nepřipomíná nám to večeře Páně, kde rovněž Pán Ježíš rozděloval chléb a víno? Timto občerstvuje Pán své zemdlenné bojovníky: slovem smíření skrze krev, která působí odpuštění hřichů. Není mocnějšího posilnění pro Boží děti než pohled na kříž Pána Ježíše, v němž nám toto vše bylo dáno. O něm čteme v 34. žalmu: „Kteřížkoli na něj patří (jak za nás visí na kříži), potěšení budou...“ (Lutherův překlad).

W. B.

P

1J 4:19

řed nějakým časem přišla po evangelizačním shromáždění za mnou jedna slečna a řekla mi: „Nemohu Boha milovat, je to pro mne tuze těžké.“ Odpověděl jsem jí: „Je pro vás těžké nebo nemožné milovat maminku? Muštěte se tomu učit, abyste ji mohla milovat?“

Slyš jí vstoupily do očí, podívala se na mne a řekla: „Nikoli, moje láska k ní je zcela bezděčná, spontánní.“

„Nu, podívejte se,“ zakončil jsem rozhovor, „jestliže Duch svatý zažehne ve vašem srdci nový život víry, bude vám rozkoší milovat Boha a sloužit mu. Nebudete vůbec moci tomu zabránit, abyste Boha milovala. Bude to zcela dobrovolné, bezděčné, spontánní.“

Je pravda, že sami ze sebe a ze svých lidských sil nemůžeme Boha milovat. Přímo nám také nepraví: „Miluj Boha a budeš spasen!“ Jen jednomu samospravedlivému zákoníkovi řekl Pán Ježíš: „Miluj Pána Boha celým srdcem a budeš mít život věčný“ (Lk 10:25-28). Neřekl mu to však proto, že by předepisoval nějakou novou cestu k spasení, nýbrž proto, aby zákoník v zrcadle tohoto přikázání poznal, že právě tohle přikázání žádný člověk nemůže naplnit, a aby hledal u Boha milost.

Byl na světě jeden člověk, který miloval Pána Boha celým srdcem a souval lásku k Bohu dokazoval tím, že miloval bližního jako sebe samého, proto mu jako milosrdný Samarián přinesl pravý lék: evangelium milosti Boží, zvestované v moci Ducha svatého. Abyste ubohému hříšníkovi mohl lék podat, sestoupil za ním do jeho propanstné bidy a do posledních důsledků jeho vzpoury proti Bohu – sestou-

pil za ním do pekla soudu Božího, do smrti a do hrobu, aby přemohl peklo, smrt a hrob a aby o tomto svém vítězství mohl dál zvěstovat evangelium, totiž zvěst o tom, že peklo, smrt a hrob jsou přemoženy a že každý, kdo se v upřímné a srdečné důvěře celou bytostí v prostotě oddá tomu Vítězi, může od něho dostat nový život, může být vysvobozen pro věčnost od pekla, smrti a hrobu a dosáhnout všech synovských práv.

Ano, byl jeden člověk, který miloval Pána Boha celým srdcem svým a bližního jako sebe samého. Byl to člověk Kristus Ježíš, pravý Bůh a pravý člověk, a tato jeho láska se vklínila shůry jako účinná využitelská pomoc do horizontální linie naší lidské býdy a smrtnosti. Naše spásu záleží toliko v tom, zda-li tuto pomoc, přicházející shůry, z vertikální linie, uchopíme srdečnou důvěrou. Proto celé Písmo na otázku: „Co mám činit, abych byl spasen?“ odpovídá důsledně přímým slovem i obrazem a podobenstvím, „Věř v Pána Ježíše Krista a budeš spasen.“ Nikde však neříká: „Miluj Pána Boha a budeš spasen,“ poněvadž by to bylo totéž, jako kdyby někdo řekl křížovi: „Křítku, lítej jako orel a budeš orlem.“

Jakmile však působením Ducha svatého uvěříme v Ježíše Krista, přijímáme skrze tuto víru a v té věře samé počátek a pramen nového života. Přirozenou vlastností tohoto nového života je láska k Bohu. Od této chvíle už nám není těžké Boha milovat. Je to něco dobrovolného, přirozeného, nevynucovaného, samozřejmého, bezděčného, spontánního. Je tedy naše láska k Bohu jen reflexem a echem, jen odleskem a ozvěnou Boží lásky k nám. Plní se tu slavné slovo apoštola: „My milujeme jej, neboť on prve miloval nás.“

D. L. Moody

Mikuláš Zinzendorf

(Dokončení)

2. Zinzendorfovo obrácení a znovuzrození

Obrácení a znovuzrození je jeden a týž div Boží při člověku. Tomu, co prožívá člověk ve svém srdci, říkáme znovuzrození, poněvadž je to jediné Boží dílo (J 1:13) a obrácení je zevní stránka znovuzrození, k níž musí člověk projevit svou ochotu (Jr 5:21, Pís. 1:4).

Zinzendorf jako dvorní a místní rada klesl do těžkých hřichů, podobně jako Augustin a Jiří Müller. Hřich jej církev opanoval, takže se stal jeho obětí. Obrat nastal až v r. 1719. Bohatý klášter v Drážďanech pořádal malíře Steinbergera, aby mu namaloval Ukřižovaného podle své představy. V té době stála malíři modelem cikánka, která nikdy neslyšela nic o Pánu Ježíši. Když vešla do ateliéru a spatřila Muže bolesti, lekla se, neboť ji pojala úzkost duše nad jevem, který uviděla na plátně. I zeptala se, co učinil tento člověk. Malíř odpověděl: „Nic. Nebyl špatný, zemřel za nás!“ – „Pak Jej jistě miluješ!“, řekla cikánka.

Po letech si tato cikánka dala zavolat k sobě malíře. Ležela na loži ve voze za městem. Umírala. Rekla malíři: „Děkuji ti, že jsi mi o Něm pověděl. Miloval i mne, zemřel za mne, jdu k Němu!“ Zesnula v Pánu.

Tato událost zasáhla hluboce malíře, takže namaloval tento výjev znova a dal pod obraz nápis: „To jsem učinil pro tebe, co činiš pro mne?“

Mladý šlechtic, světák, vyslanec na dvoře francouzského krále, se zastavil u tohoto výjevu při prohlídce obrazárny. Láska Muže bolesti, láska Pána Ježíše jej tak mocně zasáhla, že v tom okamžiku „ihned“ prožil své obrácení a znovuzrození. V tu chvíli předal svůj život Pánu Ježíši Kristu, tomu ukřižovanému vzkříšenému. Byl to Zinzendorf, který slíbil Pánu, že mu bude cele a věrně sloužit. Projevil touhu mít účast na Ježíšovu utrpení (Ga 6:17). Je pozoruhodné, co napsal svému nevlastnímu bratrovi:

„Neuvěříš, jak se mi znechutil život, který jsem až dosud vedl. Bídňá je to věc, že jsem usiloval o uznání u velkých tohoto světa, poněvadž žádný není tak vznešený a veliký, aby zase někdo vznesenější nestál nad ním. Tak se ženou lidé z nepřízně k druhým k samé smrti. S tímto postojem šel jsem do světa jako mladý právník a jako rada svého úřadu.“

Po svém obrácení začal Zinzendorf shromažďovat věřící v Pána Ježíše ve svém domě. V malých kroužcích se četlo Písmo, konal výklad a pak se vedl rozhovor o daném textu. Tyto schůzky trvaly pravidelně od 3 do 7 hodin.

Zinzendorf prožil své obrácení na třech stupních, o nichž piše Dante ve svém díle „Divina Comedia“. Dante zatoužil po místě blaženosti a pokoji s Bohem. Jelikož neznal cestu k tomu Městu, vzal si s sebou průvodce Virgila. Před vstupem do Města byl upozorněn, že žádný do něho nevejde, kdo nevkročí na každý ze tří stupňů, které vedou k místu Blaženosti. První stupeň byl zrcadlové hladký kámen a symbolizoval pokání. Druhý stupeň měl hnědě zemité zábarvení a symbolizoval sebepoznání a zkroušenost srdce. Třetí stupeň byl porfýrové červený kámen a symbolizoval krev Pána Ježíše Krista. Na tyto tři stupně vstoupil Zinzendorf. Poznal sebe ve světle Slova Božího jako zahynulého hříšníka, ponižil se před Pánem se srdcem zkroušeným, vyznal své hřichy a přijal u víry skrze oběť Pána Ježíše na golgotském kříži odpustění svých hřichů. Uvěřil, že Pán Ježíš zaplatil mzdou své krve za jeho hřichy, vymazal jeho dluh u Boha a učinil jej spravedlivým před Bohem svou vlastní spravedlností.

Jaké ovoce se ukázalo při Zinzendorfově obrácení?

Protože toužil po obecenství s věřícími, otevřel svůj dům pro shromáždění. Stalo se to v době, kdy Kunvaldští bratři byli pronásledováni pro víru v Beránka Božího, o tak utíkali z Moravy a Čech do ciziny. Chr. David, Moravan, utekl jako tesař do Německa, aby si tam našel novou obživu a vyhledal si tam věřící. Tak přišel pod Božím vedením do styku s Zinzendorfem, jemuž vyprávěl o soužení pronásledovaných pro Krista. Hrabě dal ihned svolení Bratřím k usídlení na jeho panství. Bratři z Čech a Moravy se také ihned vydali na cestu, jímž jim o tom br. David pověděl po svém návratu domů. Padli na kolena a děkovali Pánu za východisko, které pro ně přichystal skrze obrácení Zinzendorfa. V čele s br. Davidem nastoupili cestu do Horní Lužice, kde byl usazen hrabě. Usadili se na výšině nedaleko Zinzendorfova statku. Zahájili stavbu svých domků slovy 84. žalmu: „I ten vrabec nalezl sobě místo a vlaštovice hnizdo, v němž by schránila mladé své, při oltářích tvých, Hospodine zástupů, králi můj a Bože můj!“ Hrabě jim dal k pomoci své dělníky. David pronesl tehdy prorocká slova o stavbě Božího města: „Bůh dá vzejít na tomto místě světlo, které bude svítit po celé zemi!“ Hez, jeden ze služebníků Zinzendorfových, informoval denně hrabětu o postupu práce a napsal mu jednoho dne do Drážďan, kde se hrabě v té době zdržoval: „Nechť Bůh vzdělá na kopci, který nese jméno Hutberg, město, které nejen bude samo stát pod ochranou Boží, ale s ním i veškeré jeho obyvatelstvo, aby v něm už nebylo náruku.“ Tak byl Hutberg přejmenován na Herrnhut – či Ohranov.

Ohranov se skutečně stal městem na hoře ležícím (Mt 5), které svítilo do celého světa evangeliem Pána Ježíše Krista. Zpočátku projevil se sice nesoulad mezi Bratřími ohledně lámání, ale sám Pán odstranil tento nesoulad svou milostí rozvolněním od trunu milosti při jedné večeři Páně. Spory zmizely, ukázala se jednotná Ohranov začal dokonce vysílat i misionáře do světa. Narazili na mnohá nedorozumění při vysílání Bratří do zámoří, ale Zinzendorf setrval u této práce s Bratřími. Při jedné takové výpravě doprovázela bratrata Zinzendorf až na hranice města a hraběnka Stolbergová jim řekla: „A kdyby vás i zabilo, On je toho hoden!“. Službou moravských Bratří přišli k obrácení i Jan a Karel Wesley.

Zinzendorf zaujal mezi bratřími vedoucí postavení a velice si toho vážil. Takto přišel do styku s br. Jablonským, vnukem J. A. Komenského, jakož i s br. Ničmanem. Když Zinzendorf zavírel své oči a odešel k Pánu, kterého tak velice miloval, stál u jeho lože poslové z Gronska, Severní Ameriky, Dánska, Západní Indie, Latinské Ameriky, Afriky a z Ruska. Později přišli i bratři z Labradoru, Aljašky, Austrálie a Himalájí.

Zinzendorf nepatřil k těm, kdož přijímají osoby. Miloval všechny. V posledních 20 letech četl jen Písmo a napsal celou řadu duchovních úvah a písni. Bratři kladli důraz ne na církevní organizaci, ale na osobní setkání s Pánem Ježíšem. Kladli důraz na obrácení a znovuzrození, jakož i na svatý život. O hmotné prostředky počítal sám Pán, takže neměli v ničem nedostatku.

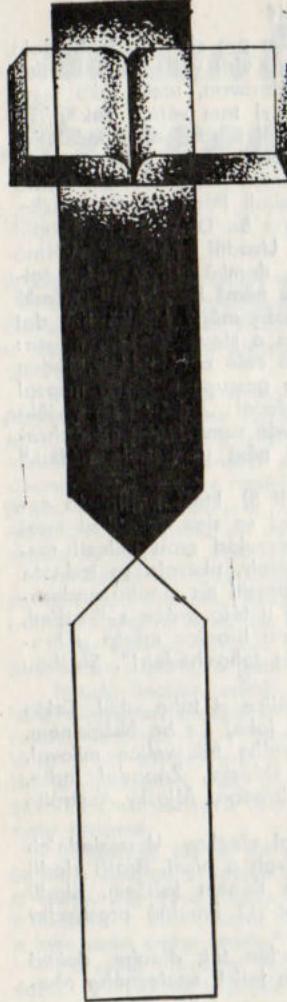
Končím slovy Zinzendorfovými: „Nechť Ohranov trvá jen tak dlouho, dokud v něm bude patrné dílo Pána a láska bratrská bude poutem jejich společného oběství, dokud Bratři budou užiteční jako sůl země!“

Nechť i naše sbory jsou solí země a městem na hoře ležícím a svítícím do širého okolí evangelium Pána našeho, Ježíše Krista!

-us

- ◆ Využívaj svoj čas a čas využije teba.
- ◆ Viera v nepremenného Boha vylává dobré spomienky na minulosť, vyjasňuje pritomnosť a predstavuje slávnu budúcnosť.
- ◆ Život bez viery v Boha sa podobá jazde autom v hustej hmle.
- ◆ V slovníku Božieho bojovníka sa nikdy nemá nachádzať slovo „ústup“.
- ◆ Odpustiť priestupky druhých je chvályhodné, ale zabúdať na ne je kresťanské.
- ◆ Nás najväčší dar bližným je dobrý priklad.
- ◆ Človek potrebuje viac ako nový začiatok; potrebuje nové srdce.
- ◆ V Bozej pamätej knihe „verný“ a „slávny“ sú jedno slovo.

vybral -jk

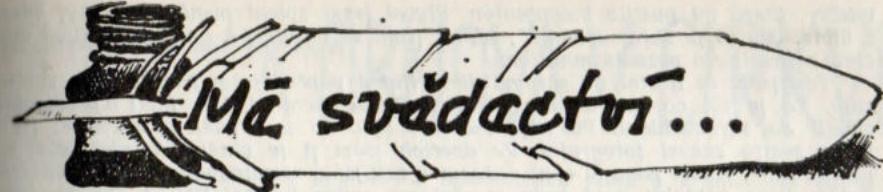

SKLERÓZA A PERSPEKTÍVA

zabúdam na previnenia iných
 zabúdam na sklamania zo strany najbližších
 zabúdam na úmyselnú a vedomú krvidu
 zabúdam na tiaž križa, ktorú som si nespôsobil sám
 zabúdam na zimomriavky, ktoré sálajú z môjho brata
 zabúdam na dlhé daromné vyčkávania na službu priateľa
 zabúdam na tisice premárnených hodín, aj keď som v nich materiálne zbohatol
 zabúdam na snahy, za ktorými bol nulový efekt
 zabúdam na pochvaly a dobre vykonanú prácu
 zabúdam, že som odpustil, aj že som zabudol...
 Nemôžem ale zabudnúť na niektoré z nezaslúžených Hospodinových dobrodení
 Ženiem sa za vecami nebeského kráľovstva
 Ženiem sa za odplatou hore
 Ženiem sa uchvátiť podiel na osude verného služobníka
 Ženiem sa do straty seba v prospech neobmedzeného rastu Pána Ježiša Krista v akejkolvek sfére života
 Ženiem sa za pokojom so vzývajúcimi Pána z čistého srdca
 Ženiem sa prichádzat do zhromaždenia kresťanov keď sa ešte nezačalo
 Ženiem sa nesedieť len medzi poslucháčmi Slova
 Ženiem sa odpustiť neodpustiteľnej nepravosti sedemdesiaty šsmy raz
 Ženiem sa za krízom, ktorý som dobrovoľne odložil
 Ženiem sa za hlasom pracujúcej, obetujúcej sa a víťaznej Láske

-jk

- ◆ Pán Ježiš Kristus je advokátom veriacich, ktorý neprehral ešte ani jeden prípad.
- ◆ Drsné údery vonkajšiemu človekovi prinášajú často veľké požehnanie vnútornému človekovi.
- ◆ Je tragické mať spasenú dušu a pritom pustý život.
- ◆ S evanjelizáciou a dobrými skutkami musíme začať doma.
- ◆ Boh nás nespasil pre to čo sme, ale čo z nás môže učiniť.
- ◆ Nie je hriech pracovať pre nás každodenný chlieb, ale je hriech nerobiť nič iné a nič viac.
- ◆ V Božej službe je drahá viera so skutkami; ale viera bez skutkov je opovážlivosť.

bratři a sestry, draži přítelé!

V žalmu 37:1 číte: Nehněvej se přičinou zlostníků, nechtěj závidět těm, kteří pásí nepravost". Tato slova mi připomínají jednu událost z mého života. Večer jsme šli s kamarádem do kina. Protože jsme měli ještě hodinu čas, šli jsme se projít cestou z Valašského Meziříčí směrem na Poličnou. Když jsme procházeli v této obci kolem hospody, zastavili nás dva kluci a žádali po nás peníze. Nedali jsme jim je, vrátili se do hospody a za chvíli nás začala pronásledovat parta asi deseti kluků. Stačil jsem se schovat do nějakého domu, kamaráda však chytily. Když večer přišel do internátu, byl celý od krve, na těle měl podlitiny a otevřené rány. Co všechno dokáži zlostníci! Jaký je život těch, kteří pásí nepravost! A já jsem to prožil...

Když jsem měl tři roky, maminka mne odložila v čekárně jedné nemocnice zde v Ostravě. Podle vyprávění sousedů prý odešla s nějakým neznámým mužem. Vyrástal jsem v „dětském domově“ v Ostravě-Radvanicích a později v Liptále. Tam jsem začal chodit do školy, poznávat lidi a svět. Zažil jsem mnoho zlého. Nikdy jsem nepoznal, co znamená, když je někdo někým milován. Nikdo mi v životě tak neublížil, jako vlastní rodiče. Nevím, co je to za slast, když matka privine své dítě k sobě, když ho pěkně oslovi jménem, když ho vezme za ruku, nebo pohladí po tváři. Nikdo mi nevyprávěl pohádky, nikdo si se mnou nehrál. Jak mnoho jsem plakal...

Po dovršení patnácti let jsem odešel dělat do skláren ve Valašském Meziříčí. Bydlel jsem na internátě. Další dva kluci, kteří se mnou bydleli na pokoji, hodně pili, kradli mi věci a často mne bili. Ale já jsem hledal lásku, nechtěl jsem být zlostníkem, nechtěl jsem myslet jenom na sebe, ale i druhým v nouzi pomáhat. Neměl jsem však žádného přítele, všichni mnou pohrdali. O někoho jsem se nemohl opřít. Viděl jsem, že na tomto světě jsou jenom dvě cesty: dobrá a zlá. Zvolil jsem si tu dobrou, ale neměl jsem sil po něj.

Jednou večer, když se podnapilí kluci vrátili, žádal jsem je, aby již konečně zhasli a nesvítili celou noc. Vynadali mi a strašně mě zbili. Utekl jsem z internátu a rozhodl jsem se, že se utopím. Už jsem neměl více sil žít na tomto světě jako psanec. Kráčel jsem podél Bečvy. Najednou jsem ve svém srdci uslyšel: „STOJ! Nesmíš ani krok udělat k propasti!“ Zastavil jsem se a křikl na své srdce: „Proč mne nechceš nechat umřít, když je tento svět tak nespravedlivý, když my jsme špatní, když nemůžu najít to, co hledám!“ Ale srdce mlčelo. Zeptal jsem se znova hlasitě a pak jsem pořádně zakříčel: „Proč mi nedáš odpověď?“ Ale srdce mlčelo. Tak jsem byl zastaven těsně před propastí smrti. Vrátil jsem se na internát...

Neznal jsem Pána Ježiše. Nikdy jsem o Něm neslyšel. Nečetl jsem Bibli ani jsem neslyšel evangelium. Tak probíhal můj život dále. Když jsem dostal žádné středního ucha, odvezli mne do nemocnice. Po návratu do internátu jsem v bolesti v srdci zjistil, že zámek od mé skříňky byl vypáčen a všechny moje věci byly pryč. Neměl jsem již na vybranou. Odešel jsem do Vsetína, kde jsem si našel práci v nemocnici. Protože jsem neměl žádné přátele, chodil jsem do přírody, do lesů, kde moje duše našla alespoň trochu klidu. Jednou na procházce horami, když jsem strašně zmokl, se dala se mnou do řeči jistá dívka. Zeptala se mne, jak se mám, co mne trápí, dokonce mi podala ruku. To bylo vlastně poprvé v mém životě, co někdo o mne projevil zájem. Na to nikdy nezapomenu. Pak mne dívka seznámila s dalšími lidmi. A tak jsem se dostal k jisté

tetičce, která mi pustila magnetojoň. Slyšel jsem zpívat písničky, kázať z Bible. „Co to je shromáždění?“, zeptal jsem se tetičky. A ona mi trpělivě všechno vysvětlila o pozvala mne tam.“

Tak jsem se dostal do shromáždění. Ihned poprvé jsem pocítil něco zvláštního. To je to, co tak dluho hledám! Začal jsem si číst Bibli a pravidelně chodit do shromáždění. Po nějaké době, bylo to v pondělí odpoledne, jsem jedně sestře zanesl fotografie. Ve dveřích jsem ji je chtěl odevzdat, ale ne-pustila mne. Musel jsem si u ní sednout a tak jsme rozmlouvali o Božích věcech. Potom jsme pokleklí a já jsem otevřel své srdce Pánu Ježiši. A On neodmítl vstoupit! To jsem ihned poznal. Stalo se se mnou něco, co nemohu slovy vyjádřit, ale na co nikdy nezapomenu. Pochopil jsem, že Pán Ježiš je tou Láska, kterou hledám a kterou jsem našel, nebo lépe, ta Láska našla mne. Vyznal jsem Mu, že jsem velice zlý, hříšný a jestli mi odpouští, tak On ví, množ to čini.

Jsem šťasten, že On tloukl na mé srdce a já jsem Mu ho otevřel. Jestli jsi i ty, milý příteli, slyšel tento tlukot Pána Ježiše na své srdce, neváhej Ho přijmout! On vejde k tobě a bude s tebou „věčně večeřet“. Smím vám vyznat, že Pán Ježiš to byl, který mne zastavil na cestě do smrti a věčného zahynutí. Nyní to vím, že On mi řekl tehdy u Bečvy: „Stůj!“ On měl nad mnou ochrannou ruku a já jsem ho dříve neznal. Nyní Mu za to z hloubi srdce děkuji a doporučuji i vám, abyste mu odevzdali svá srdce.

Proslov br. J. D. na velikonočním sborovém shromáždění v Ostravě

CO ZŮSTANE?

Ó BYCHOM VIDĚTI MOHLI DOBRÉ VĚCI!

Pozn. redakce:

Tuto báseň uveřejňujeme s vděčností, protože nám byla zaslána jako poděkování za blahořání k narozeninám.

MEZI NEBEM A ZEMÍ

Setkala jsem se s člověkem, který zarytě tvrdil, že pokud Bůh je, pak není spravedlivý.

„Jíž mnohokrát jsem Boha prosil, abych vyhrál ve Sportce, ale ani jednou se mi toto přání nesplnilo.“

Má na takové případy Bible odpověď? Ano. Např.: „Prosite a neběřete, protože zlé prosíte, abyste na své libosti vynakládali“ (Jk 4:3).

Znovuzrození lidé prosí Boha jinak o záležitosti svého života, podle pokynů svého Pána: „Zač byste koli prosili Otce mého ve jménu mé, dá vám“. Oni prosí o to, zač by na jejich místě prosil Pán Ježiš. A takové prosby Bůh slyší.

-jn

- ◆ V tažkom živote sa brúsi charakter kresťana.
- ◆ Boh neposiela skúšky, aby nám uškodil, ale aby nás zlepšil.
- ◆ Verná poslušnosť je nezlučiteľná s odkladaním alebo s otázkami.

KNIHA NEHEMIÁŠOVA

A OBNOVA V CIRKVI

3:3-12

V našich úvahách sme prikročili k rozbúranému múru a k zničeným bránam Jeruzalema a spolu s Nehemiášom ich chceme stavať. My už nie z kameňov a dreva, ale zo živého materiálu, v obecenstve so spoluukápenými v cirkvi Pána Ježiša. Minule sme si pripomenuli, čo pre naše praktické konanie nám pripomína obnova brány Ovčej. Dnes sa zamyslíme nad obnovou ďalších dvoch brán.

2. RYBNÁ BRÁNA

Táto brána sa nazývala tiež Prostredná, pretože bola približne v strede severného múru.

Veriaci človek môže mať krásne skúsenosti s Pánom v osobnom živote. Účastou na Pamiatke Pánovej a svätým životom duchovne rastie a pôsobí tak čest svojmu Pánoni. Ale to nie je pre plnosť života všetko. Pán nás postavil do služby. Duch Boží dáva dary jednotlivcom nie pre ich osobný prospech, ale pre potreby cirkvi. Nie teda jednotlivec, ale cirkev! Ak si Božie dieťa zvolí svoje pôsobenie tam, kde nie je miestny zbor, potom uteká od stáda a nežije tak, ako to chce Pán. To však neplatí o bratoch, ktorí boli miestnymi zborom vyslaní ako misionári do ďalekých miest.

Druhou úlohou cirkvi je evanjelizácia, ktorú nám pripomína Rybná brána. „Podte za mnou a učiním vás rybári ľudi“ (Mt 4:19), povedal Pán Ježiš tým, ktorých povolal za svojich učeníkov. „Budete mi svedkami“, prikazoval apoštolom pri rozlúčke na Olivetskej hore (Sk 1:8).

Rybná brána nám tedy pripomína evanjelizáciu v širšom slova zmysle a evanjelizačné zhromaždenia v zmysle užšom. Kdo staval túto bránu? Synovia Senaovi. Meno Sena znamená „Ostrý“, bodajúci svedomie. Také by malo byť evanjelium, kázané v moci Ducha. Meremot znamená „Výšiny“ a odvodené sloveso sa používa tam, kde sa vynáša niečo do výšky. Človek zasiahnutý evanjeliom je vyvýšený i bahna na skalu (Ž 27:5, Ef 2:6, Iz 1:2, Ezdr 9:9).

V analogii obnovy Rybnej brány si skúsme zodpovedať otázku: Aké sú naše evanjelizačné zhromaždenia? Keď sa spýtame poslucháčov, často nám povedia, že počutému slovu nerozumeli. Akoby zvesť evanjelia sa sírila nad ich hlávami. Preto je treba svedčiť prosté s vedomím, že ľudia dnes veľmi málo rozumia biblickým pojmom. O to viacej má svedectvo vychádzať z nášho osobného života s Pánom, má byť podložené láskou k hynúcim dušiam.

Na prvý pohľad sa nám zdá, že 20. storočie je obdobím najširšej evanjelizácie, oká vobec od počiatku cirkvi bola. Pokiaľ v minulom storočí najväčším evanjelistom bol D. L. Moody, ktorý kázať státičom v Európe i Amerike, v tomto storočí sa evanjelium šíri vo všetkých svetadieloch, pri čom Biblia je preložená do viacero ako 1000 rečí a nárečí, v zaostalých krajinách pracuje mnoho misionárov, zvesť evanjelia leť vlnami éteru. A predsa výsledok je že ľudskejho hľadiska minimálny. Nezabudnem na výrok, ktorý som kdeži čítať: Za čias prvotnej cirkvi na jedno kázanie Petra sa obrátilo 5000 ľudí, dnes na 5000 kázani sa obráti jeden človek. Na mnohých

miestach, kde sú Pánove zbory, sa už roky neobrátila žiadna duša. Či azda nie je tam zburaná Rybná brána?

Svedectvo evanjelia Božích mužov nezáležalo v mudyh slovách, ktoré by ľudí mali presvedčovať, ale v dôkaze Ducha a moci (1K 2:4-5). Obrátenie je vecou Božieho Ducha a nie našich slov. Duch Boží usvedčuje ľudí z hriechu (J 16:8), ale my máme byť svedkami moci Božej v našom živote. „Kto vidí mňa, vidí Otca“, povedal Pán Ježiš. Nemali by sme aj my povedať: „Kto vidí nás, vidí Pána Ježiša!“? A tu je kameň úrazu, Naše životy sú povrchné, neprejavuje sa v nich Božia moc, nie sme plní Ducha svätého a preto aj naše svedectvo nie je účinné. Ved' Pán Boh aj dnes chce spasit ľudí a ľudia aj dnes toto spasenie potrebujú rovnako, ako v minulosti.

Tam, kde je Rybná brána postavená, je v zboru radosť. Ako je radosť v nebesiach nad každou zachránenej dušou, tak by sa mal radovať celý zbor pri znovuzrodení človeka. Evanjelizácia by mala byť predmetom modlitebných zhromaždení. Tento modlitebny zápas zboru by mal byť dlho, pokial by sa bratia a sestry nezmenili! Áno, oni a nie svet! Oni a nie poslucháči! Ak budeme ochotní vydávať svedectvo ako žívú obet Bohu pre službu bližným, ak budeme ochotní vydávať svedectvo hľadajúcim spasenie, potom aj nás Pán sa k takejto túžbe prizná. Nestačí prosiť: „Pane, pošli do našo zhromaždenia poslucháčov!“ Je treba Pánovi vyznať: „Pane, Ty najlepšie vidíš, ako málo som Ti zo svojho života dal. Ako málo sa doma modlím za toho, ktorému som vydal svedectvo. Ako stále nemám čas pre službu tým, ktorí na ňu čakajú...“

Istá sestra, ktorá naopak veľmi zápasí za ľudské duše, si nedávno povzdychla: „Ľudia nechcú priať evanjelium. Netužia po spasení“. Aj toto je pravdou našo veku. Ale to už nie je naša vec. Toto je vecou Božieho Ducha. Ak stojíme v pravde a Pán predsa nepridáva k cirkvi, potom sa vrátme k tomu, keď Pán Ježiš musel zaplakať nad niektorými mestami. Ako intenzívne medzi nimi pracoval, koľko divov u nich urobil, a predsa neveruli v Noho. To Ho však neodradilo, išiel ďalej a slúžil tým, ktorí boli ochotného srdca.

K zvestovaniu evanjelia sa dnes používa moderných prostriedkov, výmoženosť techniky, ono však zostáva rovnaké ako na počiatku. Je zaujímavé, že Nehemiáš neruší niektoré brány a neprojektoval iné, modernejšie, ale jednoducho obnovoval pôvodné. Tak aj zvest evanjelia nemá byť sprevádzaná ľudskou filozofiou, ale Božím slovom. Dbajme na to, aby Pánova cirkev aj za našich dní mala misijný charakter, v ktorej by sa „rodili Božie deti“ pôsobením Ducha.

3. STARÁ BRÁNA

Táto brána sa tiež nazýva brána „starého mŕtu“. Vyjadruje to, že ona bola jednou z najstarších brán, na počiatku opevňovania mesta.

Duch Boží mohol pri popisovaní obnovovacích prác v knihe Nehemiášovej začať z iného konca a iným smerom, Mohol napríklad začať u Studničnej brány, potom opísavať bránu Hnojnú, Údolnú a tak postupne ďalej. Aké hlboké požehnanie je skryté i v poradí, ktoré máme v biblickom podaní. Stará brána stojí na treťom mieste a nie na prvom.

Táto brána predstavuje biblické zhromaždenie a všetko, čo je s týmto spojené: vyučovanie biblickým pravdám, poznávanie principov Božieho jednania s ľuďmi, poznávanie Boha a Jeho diela, vzrast v poznani rôznych tajomstiev Božích, apod. Dobre to vystihujú aj mená tých, ktorí túto bránu opravovali.

Jojada znamená „Hospodin pozná.“

„A tak poznajme a žeňme sa poznat Hospodina, jeho východ stojí pevne ako svitanie ráno a príde nám ako dážď, ako jarý dážď, ktorý zvlažuje zem“ (Hoz 6:3).

Jojada bol synom Páseachovým. Páseach znamená „Chromý“. Ako dobre, že Jojada „nekuľhal“, ľažko by mohol konať tak namáhavú pracu. Bol iný, ako jeho otec (pokial meno otca vyjadrovalo v skutočnosti telesnú vadu).

Dalej bránu opravoval Mesullam, čo značí „Odškodený, Odmenený“. Ten, kto chce poznáť Hosipodina a tie osvedčené, „staré chodníky“, je odmenený. Taktôhovorí Hosipodin: Postojte na cestách a vídzte a pýtajte sa po chodníkoch veku, ktorá je tá dobrá cesta a idte po nej a tak nájdite pokoj svojej duši!“ (Jr 6:16).

Mesullam bol synom Besodiáša, ktorého meno sa tiež prekladá „V dôvernej rade Hosipodinovej“.

Ak sa pozrieme do niektorých náčrtov umiestnenia jeruzalemských brán, Stará brána je zakreslená ako brána v uhlé múru (pozri nový preklad Starého zákona 7 – Ezdráš–Nehemiáš–Ester, vydal Kalich v r. 1970, str. 87). V nej sa stretávali dva smery múru: východný a južný. Juh v Božom slove predstavuje požehnanie, ovocie, rozmnzenie požehnania; východ pripomína poznávanie buducnosti, očakávanie niečoho, výhľad. Biblické zhromaždenia, v ktorých sa cirkev stretáva s okolím (to je význam brány), majú tieto dva hlavné výchovné ciele: konkrétnie požehnanie pri Božom slove, odpočinok pre dušu (Jr 6:16), to jedno „potrebné“ pre Martu (Lk 10:42), obecenstvo navzájom a s Panom; a na druhej strane udávanie správneho smeru, usmerňovanie výkladu Božích pravd Duchom, zabránenie falosnému učeniu a z toho plynúcim poblúdeniam niektorých (1Tm 1:6 a ī.).

Tam, kde je v zborovom obecenstve kázeň, poriadok, kde bratia túzia po oslávení Pána, a nie vlastnej osoby, tam môže Pán skrze svojho Ducha odkrývať „staré pravdy“, ale v novom svetle, v takom, ktoré práve potrebujeme pre naše konkrétné situácie v živote. Dnes žijeme v iných okolnostiach, ako veriaci prvotnej cirkvi a predsa i nám plati rovnaké slovo! Ono však musí byť živé, aktuálne a jasné. Preberajme list Jakoba a uvidíme, ako je priliehavý pre nás. Keď si čítame listy Pána Ježiša siedmym maloazijským zborom, ako by boli písané práve nám. Čítame si žalmy a slovami Dávida môžeme aj my oslavovať našo Boha.

Čo znamená, keď Stará brána je v rozvalinách? Ako sa to prejavi v cirkvi? Bránu môže prejsť hodikto. V zhromaždení nemá vyučovať „kde kto“. Už aj v našom časopise bolo o tom mnoho napísané. Nie každý má dar vyklaňať Písmo, vyučovať a usmerňovať myšenie i konanie veriacich ľudi. Nesprávne vyložená pravda môže priniesť mnoho zlého. Pavel o tom píše na mnohých miestach, napríklad Efezanom 4:11: „A on dal jednych... za učiteľov na zdokonalovanie svätych ku dielu služby, na budovanie tela Kristovho... aby sme už neboli viacej zmietaní vlnami a sem a tam nosení každým vetrom učenia, závratníctvom ľudu, schytralošťou mamiť do bludu...“ Žijeme v dobe racionalizmu, t. z. v dobe uplatňovania rozumu na prvom mieste, a toto sa môže nepríaznivo prejať i v službe cirkvi. Nie je možné všetko rozumom pochopiť, logicky vysvetliť a odôvodniť. Niektorých vecí sa nemožno vôbec dotýkať, lebo sú skryté, zapečatené a On nám ich nezjavil. Mnohí čitatelia boli zarmútení zverejnením rôznych pohľadov na otázku doby existencie človeka na Zemi a správne si položili otázku: Čo nám toto prináša pre to, aby sme už „neboli nedospeli“, ale pokročili v duchovnom živote? Nie je viacé krátke svedectvo o tom, ako je možno lepšie si rozdeliť čas pre službu Pánovi, ako sa naučiť trpežlivosti, ktoré pravdy Božieho slova si máme privlastňovať, aby naše rodiny mali opravodvý kresťanský charakter, ako jednať s mladšími, aby bola krásna jednota všetkých, ako dať priestor pre službu sestrám a čo je ich hlavnou úlohou, určenou Pánom, atď.!

Biblické hodiny nemusia byť iba službou dvoch-troch bratov. Je vhodné hľadať i iné spôsoby, ktoré však vedú k jednému cieľu. Niektoré biblické zhromaždenia môžu byť vyhradené pre zodpovedanie otázk, ktoré predom bratia i sestry môžu predložiť. V iných je možné priblížiť miesto uvedené v Písme pomocou diaprojektoru a potom o týchto miestach hovoriť. Dobrou pomôckou sú nákresy, grafické vyjadrenia niektorých biblických pravd. Osvedčil sa anketný spôsob zistenia vedomostí o tej ktorej biblickej pravde. Získať pozornosť posluchačov je možno otázkami apod. Toto neznamená, že sme sa uchýlili k „modernizácii“ zhromaždení. Ved' zhromaždenia za čias prvotnej cirkvi nemali taký priebeh, no aký sme si zvykli my. Mnohí veriaci cestujú na zhromaždenie dve až tri hodiny, pri čom toto zhromaždenie trvá iba jednu hodinu! Nie je to mrhanie časom? Či azda cestou električkou, autobusom môžeme

sa natoľko sústredíť, aby sme konali niečo užitočného? Skúste, milí čitatelia, odpovedať na túto vážnu otázkou. Napište nám, či 4 hodiny strávené na ceste v nedeľu pre 2 (slovom dve) hodiny zhromaždenia je „výkupovanie času“? Cieľom by nemalo byť skracovanie vzájomného obecenstva, zlúčovanie pamiatky Pánovej s evanjelizačným zhromaždením, ale napäť, dôstojný priebeh spoločného zhromaždenia tak, aby nás neprenasledovala hodinová ručička, že zmeškáme odchod autobusu, alebo nenavárime obed včas. Sú zbyty, kde veriaci sú spoločne v obecenstve celý deň, alebo aspoň viacero hodín naraz, pričom jedlo je postavené úplne do pozadia. Ako nás život, tak aj priebeh zhromaždení je poznámený „nedostatkom času“ (iba faktívnym, neskutočným), zhonom, nervozitou a potom i formálnosťou a jednotvárnosťou.

Toto boli možno jednostranné pohľady na „zbúranú Starú bránu“, ale užitočným by bolo, keby sa čitatelia pridali, poobzerali sa okolo seba, či aj oni takto vidia potrebu niečo „obnovovať“, vedľa v časopise nechceme podávať „hotové jedlo, pekne prestrené“, ale i niečo, čo vyžaduje dohotovenie a vlastný prístup.

-jos

Myšlienky zo služieb slovom

Pozdrav svätým bozkom

Je dosť v našich radoch zaužívané, že keď sa po nejakom čase stretнемe, najmä z rôznych miest, pozdravíme sa okrem podania ruky aj bozkom. Zdraví sa tak brat s bratom a sestra so sestrou. Lenže v posledných časoch akoby sa tento biblický pozdrav vytrácal, úmerne s rastom chladu lásky.

Kde máme k takému pozdravu podnet? V Novom Zákone je vyjadrený slovami apoštola Pavla, v závere Listu Rimanom (R 16:16), v závere 1. listu Korinčanom (1K 16:20) a 2. listu Korinčanom (2K 13:12) – Pozdravte sa navzájom svätým bozkom. Jedná sa teda o pozdrav a svätý bozk. Z Písma, ale aj z praktického života poznáme rôzne druhy bozkov. Napr. bozk rodičovský (Dávid a Absolón). Aj dnes ako prejav lásky k deťom matka i otec (ten obyčajne menej) bozkávajú svoje deti na dobré ráno, na rozlúčku, na stretnutie, na dobrú noc apod. Menej častý je tzv. bozk priateľský, najmä medzi mužmi, zato medzi ženami je bežnejší, napr. pri stretnutí, rozlúčke, blahoželani apod. Snáď najčastejšie a najkrajšie sú bozky lásky medzi mladými – chlapcom a dievčaťom. Takéto bozky sú v duchovnom zmysle Piesne Šalamúnovej aj medzi Nebeským Ženichom a Nevestou-Cirkvou. O bozku lásky, resp. o pozdrave bozkom lásky piše aj apoštol Peter (1Pt 5:14). Zrejme však ide o ten istý pozdrav svätým bozkom, o akom piše aj apoštol Pavol. Teda svätý bozk a bozk lásky. Je to obyčajne bozk na lice, príp. aj obe lica. Má to byť vždy z čistého srdca a nepokrytieckej lásky. Ak sa musíme do pozdravu bozkom nútiť, je otázka, či ide o svätý bozk a prejav lásky. Čistá pohnútka a lásku sú rozhodujúce. Známy je aj tzv. bozk úcty, akým bozkávala Mária nohy Pána Ježiša.

Ale je ešte jeden bozk, o ktorom v Písme neradi čítame a ktorý by sme najradšej ani nepoznali. A to je bozk zradky. Bozkom označil Judáš Pána Ježiša ozbrojenému zástupu v Getsemanskej záhrade. Zaujímavé, že všetci evanjelisti o tejto udalosti pišu, okrem evanjelistu Jána. Akoby sa tento apoštol lásky chcel dištančovať od takého znehodnotenia bozku, ktorým sa má vyjadrovať lásku. Lenže povedzme si úprimne, nie sú niekedy naše pozdravy bozkom natoľko formálne, že majú už charakter zradky? Zamyslime sa nad týmto pozdravom. Dbajme o to, aby v našich pozdravoch bozkom bola svätość a bratská láská, ako napr. v prípade rozlúčky apoštola Pavla s Efežanmi. Tam boli aj slzy a bozky naozaj sväté a plné lásky. Dal by Pán, aby sme sa vždy takto vedeli pozdravovať. Potom obyčajne padnú aj priečrady veku, rozdielnej známosti Písma, či príslušnosti k tej alebo onej skupine kresťanov. A zavľadne Kristova lásku, ktorá viaže a Kristov pokoj, ktorý stráži mysel' i srdce... .

-jk

rozloučení manželství

(Mat 19:3–9)

Manželství obdržel človek v zahradě Eden, a odtud je vzal s sebou do hŕichom poskyrného stvoření. Búh sám mu je dal ako požehnání, a pries zkázu skrze hŕich zůstalo manželství požehnáním. Dítky Boží všech časov to poznali. Již Tertullián, věřící z druhého a třetího století, praví: „Jaké to spojení mezi dvěma věřícími, majícími jednu naději, jednu společnou službu Pánu. Poklekají společně na kolena, modlí se i posti pospolu, učí a napomínají a snášejí se vzájemně. Jsou pospolu ve shromážděních, při Památce Pána a dělí se společně o těžkosti, pronásledování a radosti. Kristus je potěšen, když to vidí a slyší; takovým seslal svůj pokoj. Kde jsou dva, tam je také On, a kde je On, tam zlý není“. — A Písmo varuje před takovými, kteří „zbraňují se ženití“ a praví, že takové věci jsou „učením démonů“ (1Tm 4:12). Timoteus měl dbát na to, aby bratr vykonávající ve sboru službu staršího, byl „bez úhony, jené manželky muž“ (1Tm 3:2). Toto vše ukazuje, jakou má manželství cenu v Božích očích.

Muž a žena mají být nerozdělitelní, takové bylo Boží určení od počátku. Avšak na svět přišel hŕich a s hŕichem smrt. Obojí přineslo zkázu i do manželství. Smrt způsobila rozdělení manželského svazku a stejně tak hŕich. Avšak ne každý hŕich zlomil manželské pouto, nýbrž jen určitý, totiž hŕich smilstva jednoho z manželů.

Bohu jsou však manželské rozluky ohavností. — On praví: „V nenávisti mám propouštění“ (manželskou rozluku), (Mal 2:13–16). Dítky Boží jsou tím často postaveny před otázky, jak se mají chovati vůči rozlučeným a znovu ženatým a provdaným, když tito uvěří, aneb byli již věřícími. O tom bychom chtěli v dalším říci několik slov dle Písma.

Obraťme se nejprve k slovům Pána Ježiše u Matouše 19:3–10, která souhlasí s Mat 5:32. V otázce, kterou farizeové předložili Pánu, šlo o to, zda by mohl muž propustit svoji ženu z „každé příčiny“, a sice propustiti ve smyslu plné manželské rozluky (viz 5M 24:1–4) tak, že by se s ní směl potom oženit jiný muž.

Když jim Pán ukázal, že manželství bylo dáno od počátku od Boha jako nerozdělitelné, vyslovil pro naši úvahu tak důležitá slova devátého verše: „Kdožkoli propustil by manželku svou (leč pro smilství) a jinou pojme, cizoloží, i kdož propuštěnou pojme, cizoloží“. A v Matouši 5:32 praví Pán: „Kdožkoli propustil by cizoložstva, uvodí ji v cizoložství“ atd. Z těchto slov vysvítá nám čtvero:

1. že podle otázky položenej u Matouše 19:3, zdá se dovoleno propustit svoji ženu z každé příčiny, manželství nesmí být zrušeno z každé příčiny“. (Ve dnech Pána Ježiše mohlo být už i manželství zrušeno i z malicherné příčiny);
2. že jediným Bohem uznaným důvodem rozloučení je smilstvo, a že jen smilstvo tedy dovoluje manželskou rozluku (ve smyslu platném před Bohem);
3. že každé rozloučení manželství, nemuž došlo ne pro smilstvo, není

manželku kromě příčiny
nám čtvero:

před Bohem rozloučeným, a že nový sňatek (ne pro smilství) rozloučeného muže nebo ženy je cizoložstvím, kterého se dopouští tím, že takto rozloučený se znovu ožení nebo vdá;

4. že to, co se praví v tomto devátém verši o cizoložném novém sňatku, neplatí pro nový sňatek, k němuž dochází na základě rozloučeného manželství pro cizoložství, nýbrž že to, co se praví v tomto verši se vztahuje jen na takové, které se rozloučili z jiných důvodů (než cizoložství). (Z důvodů, které Bůh neuznává za rozlučující manželství.)

Použijeme-li slov Páně ve verši 9: „...že, kdožkoli propustil by manželku svou (leč pro smilství) a jinou pojme, cizoloží“, na naše dnešní poměry, pak lze říci: „Rozloučí-li se nějaký muž po právní stránce se svou manželkou „z jakéhokoliv důvodu“ (avšak ne pro smilství), pak tento rozlučka není ještě pro Boha likvidací manželství a nový sňatek je zakázán. (Neboť lidské právní předpisy neruší Boží zásady.) Oženili se potom takový muž, rozloučený nez důvodu smilství, pak on se dopouští cizoložství, (poněvadž manželský svazek ještě před Bohem trval, přes právní rozlučku). Tepřve hříšným aktem nového sňatku dochází před Bohem k rozvázaní manželství skrze cizoložství a tím se druhá strana (žena) stává svobodnou k provdání.

Verš potom zní dále: „A kdo propuštěnou pojme (podle předchozího ne kvůli smilství) cizoloží“. To je obrácený případ. Máme-li na mysli onoho muže z předchozího odstavce, který se dal rozloučit (ne pro smilství, ale z jiných důvodů), že by se znova neoženil, ale nějaký jiný muž by se oženil s jeho rozloučenou paní, pak se toto stává aktem cizoložství, jež rozlučuje manželství před Bohem, tak jako rozlučuje smrt, a druhá strana (onen první muž) je pak volným.

Když bychom chtěli říci, že nový sňatek i po Bohem uznávaném rozloučení pro smilství je nesprávný, pak by se tím řeklo, že si Bůh odporuje, neboť Bohem uznaný důvod rozluky musí nutně způsobit také před Bohem platné rozloučení manželství. Bohem uznaný důvod rozluky uzavírá v sobě před Bohem platné rozloučení a tím také právo a svobodu k novému sňatku. Toto je základním Božím zákonem. Písmo se proto dále již nezabývá manželství rozloučenými pro smilství. Pán zjišťuje jen tu jednu výjimku způsobenou hříchem v těchto obou místech (Mat 5:32 a 19:9), na něž se nemají vztahovat Jeho slova. Nebylo nutno o tom více mluvit, neboť před Bohem nebyl žádný rozdíl mezi manželstvím rozděleným smrtí a rozloučeným pro cizoložství. (I když Boží ortel smrti nad cizoložníkem nebyl vykonán; Bůh jej však bude soudit – Žd 13:4).

Marek (10:1–12) a Lukáš (16:18) podávají zprávu o téze věci, ale z jiných hledisek. Oba nepřipomínají nic z původního hlavního bodu farizeů (jejž Matouš vyzdvihuji), zda smí být manželství rozloučeno „z každé příčiny“. Nemusíme se proto divit, že nenalézáme u Mk a u Lk žádnou připomítku jediné vyjímcné příčiny (jako u Mt): „Leč pro smilství“, aneb „kromě příčiny cizoložství“. V tom není rozpor, nýbrž Mk staví více do popředí způsob, jak Pán uvádí na pravou míru Mojžíšem dané nařízení o rozloučení manželství a utvrzuje božskou zásadu nerozlučitelnosti.

Také místo v 1K 7:10–15 nemluví a nevztahuje se vůbec na manželské rozluky pro smilství. Víme, že řecká žena měla svobodu propustit svého muže „z každé příčiny“, a můžeme proto dobře porozumět, jak závažnými byla tato napomenutí pro Korintské. Jakékoli rozdvojení stačilo v Korintě k opuštění manželství, k oddělenému žití. Proto mluví apoštol také ve v. 11 o „smíření“. Kdyby mluvil apoštol v tomto místě o rozloučení „k vůli smilství“, pak by mohl sotva mluvit o smíření, nýbrž spíše o vyznání, odpustění a o novém přijetí. – Také v tom, co Pán přikazuje ve v. 10 se to potvrzuje, neboť Pán jasným způsobem pro to, co řekl, vyjmá případ smilství. Dalším potvrzením, že slova v 1K 7 se nevztahují na rozlučku manželství pro smilství, mohou být řecká slova použitá Pavlem; že ve v. 11 slovo použité pro „propuštění“ je totéž jaké se nalézá ve Sk 1:4; 18:2 a Filem v. 15, a má smysl „vzdálit se“ odejít, tak jak mluví ve v. 15 o „oddeleném žití“. Když nevěříci „odejde“, věřící není vázán jej následovat. Avšak apoštol varuje v takových případech před novým sňatkem, neboť to by bylo podle slov Páně „cizoložstvím“.

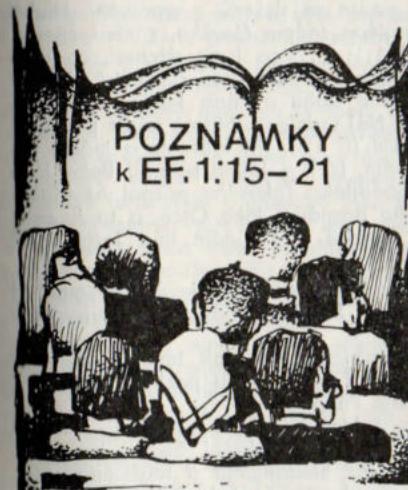
Největší zmatek v této otázce povstal tím, že všecka tato místa byla použita také na případ rozloučení pro smilství, které Pán jasné vyjmul a s níž všecka tato místa nemají nic do činění.

Stalo se, že věřící v nevědomosti, anebo, když ještě byli v nevěře vstoupili ve sňatek s rozloučenými ne pro smilství, důvěřujíc právnímu rozloučení. Domnívali se, že mají k tomu svobodu, ale teprve potom poznali, že svou svatbu zhréšili a dopustili se tím cizoložství. Co mají nyní činit? Písmo nám nedává žádného pokynu a nepraví, že taková manželství by měla být zrušena. Je však na místě vyznání a pokolení se nad hříchem učiněným v nevědomosti. S neznalostí má Bůh trpělivost a jedná v milosrdenství (viz 1Tm 1:13 aj.). Víme také, že v prvních sborech byli věřící, kteří měli podle pohanského způsobu více žen. Nebyli nuteni je propustit, avšak jejich služba ve sborech byla omezena (1Tm 3).

Otzáka, zda provinilá část manželství rozloučeného pro smilství (když činila pokání a uvěřila a druhá část je již v novém manželství) může vstoupit v manželství, smí zůstat „pochybou otázkou“. Písmo o tom nicého neříká. Svému starému lidu Bůh přikázal, že kněží se nemají s takovými ženit, nýbrž s pannami a svadovami po kněžích (3M 21:7, 14; Ez 44:22). Také se nesměl muž znova oženit se svou propuštěnou ženou po smrti jejího druhého muže. I z toho si smíme vzít duchovní poučení.

Pán nám ráč darovat bdělost, snažnost a závislost na Jeho Slovu, abychom mohli procházet nečistým světem a jeho nebezpečnými pokušenými ochráněni.

V. d. K. – Handreichungen

POZNÁMKY k EF. 1:15–21

Uvedený text je možno rozdělit do jednotlivých myšlenek, například takto:

1. Kéž vám Bůh našeho Pána Ježíše Krista, Otec slávy,
2. dá ducha moudrosti a ducha zjevení
3. poznáním jeho samého;
4. kéž osvítí oči vašeho srdce, abyste věděli
5. k jaké naději vás povolává,
6. jaké bohatství svého slavného dědictví dává svým svatým,
7. jakou nesmírnou velikost své moci projevuje na nás, na věřících,
8. Stejně tak se už mocně projevila jeho obrovské síla, když Krista vzkřísil z mrtvých a posadil po své pravici k nebi.

„Kéž vám Bůh...“ My jsme Božím lidem. Nemáme „vselijakého“ Boha. On je Otcem Pána Ježíše Krista. Kdyby nám Bůh nebyl zjevil Pána Ježíše, nikdy bychom Ho nepoznali. A kdo nám zjevil Boha? Pán Ježíš: „...kdož vidí mne, vidí Otce... Věřte mi, že já jsem v Otci a Otec že je ve mně“ (J 14:9–10).

„Otec slávy“. Otec – to je zdroj, pramen, začátek. Z Něho sláva vysla a přechází na nás. Slovo „sláva“ v hebr. originálu vyjadřuje něco, co imponuje, vzbuzuje úctu. V řeckém originálu to znamená „odlesk“. Na Bohu je něco, co vyžaduje úctu. Jak je nám Jeho jméno vzácné! Jemu patří sláva. Kříž Pána Ježíše je největší oslavou Otce (J 13:31–32). Bůh Ho svou mocí vzkřísil a dal Mu slávu. „A já slávu, kterouž jsi mi dal, dal jsem jím“ (J 17:22). Tato sláva má věčné trvání: „My pak všichni odkrytou tváří slávu Páně jako v zrcadle spatřujíce, v týž obraz proměnění býváme od slávy v slávu, jakožto od Ducha Páně“ (2K 3:18).

„...dá ducha moudrosti a zjevení“. Pavel nepíše, aby se věřící v Efezu modlili za dar Ducha svatého. Z textu ani nevyplývá, že by se zvláště modlil za ně, ale „na modlitbách nepřestávám se o vás zmiňovat“. Efezští měli poznávat Boha a Pavel za ně prosí, aby toto poznávání bylo pravé (viz slov. překlad) a z působení Ducha svatého. Když někdo o sobě říká, že se mu dostalo zjevení, je to povážlivé. Pavel

prosí za druhé, aby jim byl zjeven Pán Ježiš. O svých zjeveních napsal s ohledem na poměry v Korintu, jinak by o tom jistě pomlčel.

Jak máme poznávat Boha? Poddáním se Božímu Duchu, protože On oslaví Pána Ježiše na této zemi tím, že zvěstuje nám nebeské věci (J 16:14). Tomuto působení Ducha se máme vystavovat. V Bibli jsou zajímavé věci a pravdy. Mnozí se zajímají, kde bude Armageddon, jak se projeví Antikrist, čtou knihu Zjevení s touto žádostí, ale ona je dána k tomu, abychom v ní viděli osobu a slávu Pána Ježiše Krista! Nejedná se tedy o nějaká nová zjevení, objevení pravd, ale každodenní poznávání Pána Ježiše, pokud jsme vedeni Duchem Božím.

List Efeským mluví také o vlivu Ducha v církvi. Čteme v něm o plnosti Ducha (5:18). Ale jaká je cesta k této plnosti? Ve Skutkách několikrát čteme o těch, kteří byli „plni Ducha“. Oni neprosili za tuto plnost, ale za to, aby mohli kázat evangelium svobodně a směle. Jestli i my o to budeme stát, pak budeme Duchem zmocněni a naplněni. Pak nemáme Ducha Božího zarmucovat (4:30) a uhašovat (1Te 5:19). Když takto budeme žít, Duch Boží nás bude formovat do образu Pána Ježiše a ani o tom nebudeme vědět. Naše okolí to pozná tak, jako uvidíme slávu ve tváři Mojžíše.

Připomněli jsme si tedy, že **duch moudrosti a zjevení** není něco zvláštního, ale že to jsou projevy, působení Ducha svatého. Tak čteme o Duchu pravdy (J 16:13), duchu synovství (Ř 8:15), Duchu zaslíbení (Ef 1:13), Duchu milosti (Žd 10:29).

„Poznání jeho samého“. Někoho známe pouze ze slyšení, z vyprávění. Hlubší poznání máme o člověku, kterého vidíme a nejlépe známe člověka, s nímž žijeme. Tyto tři stupně poznávání jsou zachyceny v J 1:1: „...co jsme slychali, co jsme vlastníma očima viděli, nač jsme popatřili a čeho se naše ruce dotýkaly“. Někdo jenom ze slyšení nebo z čtení Božího Slova pozná Boha a Pána Ježiše. Pozná Ho pouze svým rozumem, a proto srdce může být od Něj vzdáleno. Máme toužit poznávat Ho blíže, ve svém každodenním životě, jako Pavel (F 3:8). My můžeme a máme mít větší poznání než starozákonné lid. Vždyť Abrahám, Izák a Jakob poznali Boha jako toho silného, všemohoucího, ale ne jako Vysvoboditele. Takového poznal až Mojžíš (2M 6:25). A my, lid věku milosti, můžeme Boha poznávat jako Otce, a to je větší poznání, než měl Mojžíš, Daniel a jiní Boží mužové. Proto nám Pán Ježiš přišel zjevit Otce, jeho jméno (J 17:3, 6).

Při našich modlitbách důvěrně tykáme Otci i Pánu Ježiši. To je úzasně mnoho! To musí být důvěrná známost! Uvědomujeme si to? Současně nás to zavazuje, aby chom po celý nás život toužili Ho více poznávat.

Francis Havelarová, známá textařka duchovních písni, tak toužila poznávat Boha, že když ztratila zrak, četla hmatem a když i cit v rukou pozbyla, četla rty. To nebyl rozum, ale srdce, kterým poznávala svého Pána.

Pán Ježiš po zmrtvýchvstání se ukázal Marii Magdaléně, a oslovil ji „Maria“ (J 20:16). Toto znamená nejvyšší stupeň obecenství a poznávání. Slyšeli jsme, jak nás Pán oslovil podle jména? To je jeho odpověď hledajícímu a toužícímu srdci.

Víme, jak Tomáš toužil dotknout se ran Pána Ježiše. To byl však jednostranný dotecký, když se chtěl přesvědčit o tom, že je to opravdu Pán Ježiš, aby mohl věřit. Když se dotknu stolu, cítím to jedině já sám. Když však někomu podám ruku, cítí to i ten druhý. Když se dotýkáme Pána, pak i my cítíme, jak se On dotýká nás. O takové poznání se jedná!

Poznání Boha má být **pravé**, to znamená pravým způsobem. Víme z minulosti, kolik zápasů se svedlo o pravé poznání Pána Ježiše jako Boha, zjeveného v těle. Každé nesprávné poznání Boha přináší modlárství. Tak z Pána Ježiše si některí udělali pouze výborného přítele, který řeší lidské problémy. Ale On je Bůh a jako k Božímu majestátu je třeba přistupovat a vzdávat Mu úctu.

„...kéž osviti oči vašeho srdce“. Zdrojem osvícení je Bůh. Do kříže byl Bohem slávy, od kříže je Otcem slávy. Kříž výrazně odděluje starozákonné služebnictví od novozákonného synovství. Jen na základě přijetí Syna může člověk nazývat Boha svým Otcem. Jako Bůh slávy nedal (Iz 4:8) tu slávu nikomu, kdežto v Pánu Ježiši slávu dává i nám (J 1:14, 17:22).

Abychom dobře viděli, potřebujeme 7 věcí:

- Otevřené oči (4M 2: Iz 1:3; Ž 119). Podle arabského přísloví hřich má 5 prstů, z nichž dvěma zakrývá oči, dvěma uši a pátým ústa.

- Světlo. Oči bez světla nevidí. Světlem je víra, kterou si pravdy přivlastňujeme.
- Oční mast (Zj 3:18), která představuje Ducha moudrosti. Kup si ji bez peněz, ale s vírou. „Podle víry vaši staň se vám!“
- Zjevení. Do Božích věcí nemůžeme proniknout tělem a krví, t. zn. vlastní přirozeností, ale skrze zjevení Boží.
- Nesmíme mít na očích „brýle mámení“ (Ga 3:1). Velkovýrobce Satan má mnoho blíří, proto dejme pozor, abychom neměli zkreslený pohled.
- Nedívat se na zemské věci. „Přilnula k prachu duše má... Odvrát oči mé, ať nehledí marnosti“ (Ž 119:25, 37).
- Vidět Boží lásku, Vůdce a dokonavatele víry, nebeské věci (1J 3:1, Žd 12:1–2, Ko 3:1).

Na jednom bojišti se stalo, že bezbranný nepřítel se zachránil tím, když v rozehodujícím okamžiku hodil dobré vyzbrojenému vojákoví prach do očí. Co pak dobré vyzbrojený voják znamená, když nevidí? Satan vládne „prachem“. Byl odsouzen „zrát prach po všecky dny svého života“ (1M 3:14). Na zelených loukách je málo prachu. Jaké nebezpečí je pro nás v bohatství, v mamonu a v tom, co je „ze světa“ (1J 2:16)! To může satan použít jako prachu vhoveného do našich očí, aby nás odzbrojil a duchovně znemožnil. Pak nemůžeme používat zbraně k duchovnímu boji (Ef 6:11–17).

„...k jaké naději vás povolává“. Naše naděje je jiná, než byla lidu Staré smlouvy. Oni očekávali na věci zemské, my na nebeské. Máme naději na setkání s Pánem, vzkříšení, proměnění, svatbu Baráňkovu, na věčné kralování s Ním.

Máme si uvědomit, jaké povolání nám svěřil Pán. Kdo je povolán? Bůh nedělá protekci, má svou náruč otevřenou pro všechny (1K 1:26). On nás učinil schopnými vykonávat svěřené povolání, k tomu nás vyučil (1K 1:30). Když nastoupí nový pracovník do zaměstnání, je mile přivítán, představen spolupracovníkům a za nějakou dobu se očekává, že bude plnit úkoly. Nesmí si dovolit fluktuaci. Jaká je naše „docházka“ v tom nebeském povolání? Co jsi dělal od neděle do pátku? Nemáš fluktuaci? Jsme věrni v povolání jako byl Pán Ježiš (Žd 3:1)? Když se někdo osvědčí v práci, dostane vyšší funkci, má důvěru svých nadřízených. V 2Pt 1:10–11 čteme, že si máme dělat naše povolání **pevným**. Máme se osvědčit stálostí, poslušností, a tak nám Pán může svěřit další a odpovědnější úkoly.

„jaké bohatství svého slavného dědictví dává svým svatým“. K dědictví patří smrt. Po smrti blízkého dědíme. Naše dědictví v nebesích máme připraveno, protože Pán Ježiš za nás zemřel. Když někdo dědí, obvykle to nezatají, ale pochluší se tím. I my nemáme zatajovat, že jsme dědicové velkého a slavného bohatství v Kristu. Dědictví však není něco budoucího. Již pro naše putování na této zemi máme zádavek dědictví a tím je Duch svatý. Toto naše dědictví tedy není představa „vzdušného zámků“, ale my se smíme již nyní z něho radovat.

Písmo mluví o dvou dědictvích: Jeho a našem. Církev je dědictvím Jeho. Skrze církev je zvestována Boží moc. To je zářek. My, nedokonalí lidé, jsme dědictvím Pána Ježiše. Otec nás dal Synovi (J 17). Bůh chce v nás nyní vidět obraz svého Syna. Proto nás Duch Boží osvětuje a proměnuje do tohoto obrazu. Sochař z kamene vytvoří nádhernou nádobu. O co víc Bůh může z nás, hliněných nádob, vyformovat obraz Pána Ježiše.

„...jakou nesmírnou velikost své moci projevuje na nás“. Bůh je původcem každé moci. Je také moc hřicha, smrti, ale nad tím vším je moc Boží. Představitel hříšné moci, Pilát, připomíná Pánu Ježiši, že má moc ho ukřižovat nebo propustit. Ale Pán Ježiš mu na to řekl: „Neměl bys nade mnou vůbec žádnou moc, když by ti nebyla dána šůry“ (J 19:11). Která moc zvítězila? Pilát rozhodl: „Na kříž!“ Ale moc smrti triumfovala pouze tři dny. Bůh je pánum i nad smrtí a peklem, nad hříchem a satanem. A tuto svou moc Bůh chce projevovat i na nás a skrze nás. Jeho moc je nám k dispozici. Jaký je nás život? Vítězime, nebo jdeme od porážky k porážce?

„Tomu pak, který má moc vykonat na nás věci nad pomýšlení nesmírně vznešenější, než oč my prosíme nebo co chápeme, tomu budí sláva v církvi ve spojení s Kristem Ježišem po všecky časy na věčné věky. Amen“ (Ef 3:20).

Podle poznámk ze sborového shromáždění v Ostravě připr. -jos.

texty a verzie písem svätých

Roku 1477, teda 27 rokov po vynájdení knihtlače, vyšla prvá časť hebrejskej tlačenej Biblie – kniha Žalmov. V roku 1488 bola vytlačená prvá úplná hebrejská Biblia. V tomto pojednaní sa ale budeme zaoberať tým, čo predchádzalo vzniku prvých výtlačkov; zájdeme do dávnej minulosti a budeme sledovať ako sa usilovnou prácou učencov a opisovačov z pokolenia na pokolenie odovzdávali rukopisy, ktorých texty sa napokon stali predlohou na vytlačenie Písem ako ich dnes poznáme.

Hneď na začiatku sa stretáme s dvomi nápadnými skutočnosťami:

1. Najstarší rukopis, ktorý sa zachoval – ak odhliadneme od nedávneho nálezu pri Mítom mori – je rukopis menších prorokov z r. 916 po Kr. a najstarší rukopis úplného Starého Zákona (ďalej iba S. Z.) je o sto rokov mladší, z r. 1010.

2. Zachované rukopisy nemajú podstatnejších odchýliek v texte, t. j. počnúc 10. storočím vlastnime pevný text S. Z. Ale od čias Ezdrášových ich delí 1500 rokov.

Táto pevná forma textu S. Z. svedčí o starostlivosti s akou opisovači pristupovali k svojej práci. Vynára sa otázka, kedy a za akých podmienok dostali tieto texty svoju pevnú podobu. Mali ju takú od začiatku a prešli do našej doby bez zmeny, alebo či snáď v určitom čase bol jeden text autoritatívne vyhlásený za správny a ostatné potom rýchlo upadli do забudnutia? Je dôležité určiť, čo to bol za text, ktorý opisovači zachovali s takou vernošou. Ako vidíme, môžeme sledovať rukopisy späť až do 10. stor. po Kr. Tam sa stopa stráca, hoci vieme, že rukopisy museli byť trvale opisované od čias Ezdrášových. Sú o tom dôkazy alebo náznaky? V odpoveď je dôležité podotknúť, že opisovanie bolo zverené cestu špeciálne cvičených učencov. Ver-

nosť v opisovaní bola udivujúca, ako o tom svedčia niektoré priam kuriózne detaily: napr. niektoré slová majú nad sebou čudné znaky, ktoré nie sú zrozumiteľné; pravdepodobne ide o náhodné zlyhanie pišárovo pera, ale napriek tomu verne opakovane v každom odpise. To isté možno povedať o výskytu ojedinelých písmen, ktoré sa v teste vynímajú buď svojou mimoriadou veľkosťou alebo malým rozmerom, v čom môžeme vidieť takmer fotografickú venušť pri opisovaní. Ku knihe boli pripájané rôzne poznámky a štatistiky, napr. počet všetkých písmen, počet všetkých slov, písmeno a slovo, ktoré je presne v strede knihy, slová, ktoré sa v celej knihe objavujú iba dva razy a pod. Toto nás plní obdivom a vďačnosťou za mikroskopickú presnosť práce týchto mužov. Tu a tam sa odvážili na autorskú kritiku, keď poznámenali, kde by sa malo vložiť prípadne zmeniť niektoré slovo, alebo by sa malo vypustiť. Ale všetka tátu kritika (a nie jej veľa) sa nachádza na okrajoch, text je príliš svätý, aby sa doň mohlo zasahovať, aj vtedy, keď je pokladaný za nepresný.

Skôr než prejdeme na vlastné texty, musíme si niečo povedať o jazyku a písme v akom boli písané. Je dôležité mať na zreteli, že už za čias nášho Pána v tele hebrejčina nebola živým jazykom. „Svätý jazyk“ – ako ho nazývali – v ktorom boli napísané knihy S. Z., bol sprostredkúvaný ústnym podaním. Opisovač mal k dispozícii predlohu rukopisu, ktorého text bol v istom zmysle neznámym jazykom; jeho práca preto nespĺňala iba v opisovaní, ale aj v pretilmočení toho, čo mu jeho učiteľ o teste vysvetlil. Aby sme pochopili o čo tu išlo, musíme poukázať aj na systém písma, ktorý sa pri tejto práci používal. Hebrejské písmo totiž poznalo iba spoluuhlásky; jeho čítanie však v prípade S. Z. nerobilo ľahkosti tým, ktorí boli v zákone vyučovaní a iste nemalé často z neho ovládali späť. Avšak v situácii, keď sa jazyk už nepoužíval na hovorenie, bolo potrebné, aby sa zachoval zmysel textov v písomnej podobe. (Pre názornosť: spoluuháskami STL v slovenčine môžeme zapisať slovo, ktoré po doplnení patričných samohlások nadobúda rôzne vý-

znamy, ako napr. stále, stôl, sotil). Za tým účelom boli vyvinuté systémy na vkladanie chýbajúcich samohlások do textu. Spolu ich bolo tri: dva vkladali samohlásky nad riadky, jeden pod riadky pôvodného textu; tento posledný pretrval a používa sa v hebrejských textoch. Pôvodný text (teda pôvodné riadky) zostal tak vlastne nedotknutý. Tam, kde sa počítala potreba navrhnuť opravu pôvodného textu, urobila sa oprava na okraji. Takýmto spôsobom sa teda približne do 8. stor. po Kr. prenášala písomná podoba Pisma tzv. Massora (tradícia), opisovači sa nazývajú massoreti a ich texty sa označujú ako massoretické. Spomedzi massoretických textov S. Z. za najlepšie sa pokladajú: rukopis Aarona ben Ashera (nachádzajú sa v Izraeli), rukopis ben Naftaliho (je uložený v Karlsruhe) a rukopis Jakoba ben Chayima, ktorý Daniel Bomberg zverejnil r. 1524–5 v Benátkach. Tento posledný sa stal prakticky štandardným dielom a bol v našej dobe použitý na skvelé vydanie Hebrejskej Biblie (v Jeruzaleme r. 1953) M. D. Cassutom, na hebrejský jazyk prvotriednym odborníkom.

Takto teda prácu massoretov a ich predchodcov od konca prvého storočia n. l. sa príd tradovaných hebrejských textov pohyboval v pevne ohraničenom rečišti a bol ochránený pred možnosťou porušenia. Zostáva však otázka, či rovnaká venušť a starostlivosť podania dá sa vystopovať aj ďalej dozadu, teda od apoštolských čias po Ezdráša a ešte pred neho. Zatiaľ túto otázku ponechajme otvorenú, pripomeňme iba, že donedávna sa takéto sledovanie stôp pokladalo za bezvýsledné, a boli sme úplne závislí od čistoty hebrejského textu ako ju zaručovala pedantnosť a odbornosť práce massoretov. Na overenie týchto textov nemálo dôležité sú rôzne verzie, ktoré viac alebo menej presne naznačujú pravosť hebrejského textu doby, v ktorých vznikali. A týmito sa teraz budeme zaoberať.

Semitské verzie

Tu na prvé miesto patria targumy, ako najbližšie k hebrejským originálom. Keď sa Židia vrátili z Babylóna, do veľkej miery stratili používanie svojho jazyka. Bolo preto treba nielen čítať Písma z originálov, ale aj vyklaňať ich zmysel (pozri Neh. 8:8). Toto sa robilo ústne, a dodatkami Origenovými z ostatných

výkladovým spôsobom. Po čase sa takýto vykladaný preklad spísal v sérii targumov („interpretácií“) v chaldejčine alebo presnejsi vo východnom aramejskom dialekте. Targumy boli bezpochyby početné. Tie, čo sa zachovali, sú všetky z kresťanskej éry. Najstaršie sú targumy o Zákone od Onkelosa – priateľa Gamalielovho a o Prorokoch od Jonatána ben Uzziego, údajne učenika Hillelovo. Dva iné sú spred siedmeho storočia n. l. Všetky sú užitočné na skúmanie a ovanie hebrejského textu.

Samaritánsky pentateuch

Písaný znakmi starohebrejčiny a v dialekte pribuznom hebrejčine; predstavuje viac recenziu než preklad hebrejského textu. Odvolávajú sa naň Eusebius a Cyril a dlho sa pokladal za stratény. Až v 17. stor. bol jeden exemplár prenesený z Carihradu do Paríža. Ussher neskôr zhromaždiel 6 kópii a Kennicot až 17. Starobylá forma písma by naznačovala, že ide o dielo z doby pred Babylonským zajatím.

Grécke verzie

Septuaginta. Táto verzie S. Z. vznikla v Egypte a je prácou alexandrijských Židov. Presná doba vzniku nie je známa. Obsahuje mnohé grécko-egyptské slová a Mojžišove knihy sú prekladané s oveľa väčšou presnosťou než ostatok. Kniha Jozefa, Zámla a proroci sú podradnejšej kvality, najmä Izaiáš a Daniel. Aj historické knihy sa vyznačujú nepresnosťami. Aj tak je to najdôležitejšia grécka verzia a mala najväčší vplyv pri prekladaní S. Z. Aj v prvotnej Cirkvi sa jej pripisovala veľká cena, hoci pisatelia sa nezriedka proti nej odvolávali na hebrejský text. S úmyslom opraviť ju spísal Origenes svoju Hexaplu, verziu v šiestich paralelných stĺpcoch (r. 228), obsahujúcu viedla Septuaginty preklad S. Z. do gréckiny od Aquila Pontského (ca r. 130), Theodotiona Efezského (ca r. 196) a Symmachusa, istého Samaritána (r. 218). Ostatné dva stĺpce obsahovali hebrejský text a ten istý text v gréckych písmeňkach. Toto dielo (ktoré dovedna tvorilo 50 kníh) zmizlo pravdepodobne pri nájazde Sarocénov na Cezareu r. 653, ale našťastie text Septuaginty bol už skôr opísaný Eusebiom spoločne s opravami (pozri Neh. 8:8). Toto sa robilo ústne, a dodatkami Origenovými z ostatných

prekladov. Tento text bol publikovaný v Paríži r. 1714. Zo Septuaginty vychádza Kódex vatikánsky, Kódex Sinaiticus a Kódex alexandrijský spolu s časťami Kódexu Efraemiho.

Starolatinské verzie

Medzi najstaršie verzie založené na Septuagintu patrí latinská, vypracovaná v Afrike a často prepisovaná celá alebo po častiach v rôznych oblastiach Rímskej ríše. Najdôležitejšia verzia bola napísaná v Taliansku. Hovoria o nej Augustín a Hyeroným, druhý pochvalne. Keďže z nej cituje aj Tertullian, jej vznik sa môže umiestniť najmenej do poslednej časti druhého storočia.

Odlišnosti a nedokonalosti latinských verzií podnietili Hyeronýmu (r. 382) revidovať text, podobne ako Origenes predtým revidoval text Septuaginty. Na tento účel použil Hexaplu, pomocou ktoréj starostlivo opravil celý S. Z. Zachovali sa však iba časti jeho práce. Medzi-

tým sa Septuaginta po dlhý čas uznávaná medzi Židmi, dostávala do ich nemilosti, pravdepodobne preto, lebo sa na ňu odvolávali a používali ju kresťania.

Preto sa Hyeroným rozhodol vypracovať preklad do latinčiny priamo z hebrejčiny. Väčšiu časť svojej dvadsaťročnej práce venoval tomuto prekladu, ktorý ukončil r. 405. Poverčivá úcta k Septuaginte viedla mnohých k opozícii k tomuto jeho dielu, no ono predsa postupne nadobúdalo vplyv a v čase Gregora Veľkého (r. 604) malo prinajmenšom rovnocennú autoritu a bolo poctené menom Vulgáta (bežná, ľudová verzia). Hyeroným bol dobre oboznámený s hebrejskými vykľadačmi a mnohé z nich vysvetliviek sú zabudované do Vulgáty. Ale vo všeobecnosti sa Vulgáta pridržiava Septuagintu aj tam, kde sa táto verzia líši od hebrejského textu. Je užitočnejšia na výklad než na textovú kritiku, hoci pre oboje má svoju cenu.

Sýrska verzia

Preklad priamo z hebrejčiny. Čas a miesto prekladania sú neznáme, ale je nanajvýs pravdepodobné, že sýrski kresťania mali oddávna Písmo vo vlastnom jazyku. Sú náznaky, že prekladateľmi boli židovskí kresťania a prekladali S. Z. z pôvodnej hebrejskej predlohy. Má veľkú hodnotu z hľadiska textovej kritiky.

Ostatné staroveké verzie

Vymenujeme iba: etiópsku (4. stor.), koptickú (egyptský dialekt z 3.-4. stor.), gotickú (4. stor.), arménsku (5. stor.), gruzínsku (6. stor.) a zastavíme sa pri verzii slovenskej: Cyril a Metod prvý raz previedli staroslovenčinu na písomnú podobu. Všeobecne sa považuje ze dcéru Septuaginty, hoci neskôr sa zistilo, že z veľkej časti bola urobená na základe latinskej predlohy. Text bol už v skorej dobe opravovaný podľa gréckych rukopisov a má značnú hodnotu pre textovú kritiku. Ako celok bol vytlačený v Moskve r. 1576 a neskôr ešte vo viacerých vydaniach v Moskve.

Z výšie uvedeného je zrejmé, že na potvrdenie hebrejského originálu sú cenné zo spomenutých verzí targumy, Samaritánsky pentateuch, Septuaginta, časť Vulgáty a Sýrska verzia. Ostatné verzie, ktoré boli na ich základe vypracované nemajú veľkú kritickú hodnotu, ale potvrdzujú text svojich predloh.

Na záver odcitujeme výroky niektorých bádateľov a vrátíme sa k jednej z otázok, ktorú sme si vyšie postavili.

William Henry Green z Princetonovej univerzity komentuje: „Hebrejské rukopisy sa nevyrovnanú rukopisom N. Z. (Nového Zákona) ani čo do starobylosti ani počtu, ale boli napísané s väčšou starostlivosťou a predstavujú menšie množstvo odchylných verzii.“

Donedávna najstaršie jestvujúce hebrejské rukopisy neboli staršie než z prej polovice 10. storočia. Najstaršia úplná hebrejská Biblia pochádza z doby ešte o sto rokov mladšej. Ale z jari r. 1948 bol náboženský a vedecký svet prekvapený správou, že sa našiel starobytný rukopis prorocťa Izaiášova v jednej jaskyni sv.-západne od Mŕtveho mora. Od tej doby dovedna jedenásť jaskýň v tejto oblasti vydalo svoje poklady svitkov alebo fragmentov (časti, zlomkov). Objavilo sa na desaťtisíci fragmentov. Hoci väčšina z nich je literatúra svetská, niekoľko fragmentov obsahuje časti Písma. Dospelal sú s výnimkou knihy Ester začlenené časti všetkých S. Z. kníh. Ako sa dalo očakávať, najpočetnejšie sú časti tých starozákonnych kníh, ktoré sa v N. Z. najčastejšie citujú. Najdlhšie a najzachovalejšie svitky sú z knihy Izaiáša (2 kusy), Žalmu (1 kus) a 3. Mojžíšovej (1 kus).

Význam rukopisov od Mŕtveho mora je A tiež sa zistilo, že boli ešte iné či ľadne nesmierny. Posunuli historiu starozákonného textu o tisíc rokov dozadu (po mnohých sporoch dátum bol stanovený do 1. storočia pred Kr. a 1. storočia po Kr.) a poskytujú bohatstvo kritického materiálu pre výskum S. Z. textu. Tieto rukopisy tiež napomáhajú určiť presnosť textov S. Z. Septuaginta sa na základe štúdia rukopisov od Mŕtveho mora ukázala oveľa presnejšou než sa pôvodne myšlelo. -mk

JAK SE MODLIT

„Všelikou modlitbou a prosbou modliche se každého času v duchu a v tom bedliví jsouce ve vši bedlivou vytrvalostí a projením za všechny svaté, i za mne“ (Ef 6:18-19).

DOBA MODLITBY – „... každého času...“.

Většina z nás má stanovené doby pro modlitbu – ráno a večer – a snad v poledne. Některí snad vstávají v noci, kdy je vše ticho. Ale měli bychom se též modlit co hodinu každý den – jak věci přicházejí, v prostém a stručném pozvednutí srdce k nebesům, může to být jen pouhá věta. Žijeme tak v stálém modlitbném duchu, modliche se „každého času“.

ZPŮSOB MODLITBY – „všelikou modlitbou a prosbou...“.

To znamená každým druhem modlitby: výzvou, ve vře (důvěřující), vděčnou, radostnou, naléhavou, modlitebním bojem (úplnou modlitbou), a každým jiným druhem modlitby, odpovídajícím stavům naší duše nebo věci, za kterou se modlíme. „Všeliká modlitba“ v sobě zahrnuje snahu modlitebníka, která neopomene zkoušit ničeho, dokud neobdrží milostivou odpověď našeho Boha.

MOC MODLITBY – „... v duchu...“.

Modlit se takto znamená modlit se v hlubokém obecenství s Bohem – tak, že Duch svatý v nás prebývající a námí nezarmucovaný vede naši modlitbu „podle Boha“ (podle vůle Boží) – (R 8:26, 27). Pak slobodne a požehnaně v duchu citíme, že naše srdce se modlí slobodne, s měrou doufanlivosti, jež jinak by nebyla možnou.

BEDLIVOST MODLITBY – „... v tom bedliví jsouce...“.

Bdíme a modlime se, neboť nepriatel

satan snadno může ukrást čas, který měl být věnován modlitbě, a my bychom byli olopení „o milosrdenství“ a o milost „ku pomoci“, když toho potřebujeme. Modlitba udržuje přístup shora a posiluje obklopující nás ohradu Boží ochranné péče.

VYTRVALOST MODLITBY – „... se vši ustavičností...“.

Pode Žilky „... se vši bedlivou vytrvalostí...“. Máme se modlit „bez přestání“ (1Te 5:17), to jest vytrvat do vyslyšení. Překládáme prosbu týden, měsíc, rok, pak se unavíme, nemáme dost trpělivé vytrvalosti. Zapomínáme, že odklady nejsou odepřením ze strany Boží, ale zkouškou naší víry. Přejeme si opravdu věci, za něž se modlíme? Ačkoliv odpověď douhou dobu prodlévá, přece přijde včas, když trpělivost vykonala své dokonale dílo.

PŘEDMĚT MODLITBY – „... za všecky svaté...“.

Toto nás uchová plně a požehnaně zaměstnané, když jsme na kolenu. Cítíme nedostatek toho, zač bychom se měli modlit, když obvyklé žádosti byly předeneseny? Pak jmenujeme svaté, které známe osobně, jednoho za druhým. To rozšíří srdce a velice prohloubí naše zájmy a sympatie. Rada je tak nevyčerpateľná jako cirkev Boží.

OSOBITOST MODLITBY – „... i za mne“.

V těchto slovech je vyjádřen onen hlboký pocit potřeby modliteb spolu vykoupených. Jestliže Duchem Božím inspirovaný apoštol jako byl Pavel se snažně dožadoval takového osobního zájmu, čím více bychom si měli přát tohoto dobrodiní my, kteří dospíváme tak daleko pro vysokou duchovní úroveň, které dosáhl on.

REBEKA

DOBÝ ZAČÁTEK-
TRPKÁ CESTA
GEN. KAP. 24, 27

Rebeku známe především z příběhu o námluvách věrného služebníka Abrahama Eliezera, který měl získat manželku pro syna Izáka v daleké vlasti. Rebeka je tedy od Pána vyprošená (Gn 24:14). Tím je zaručen požehnaný počátek tohoto manželství. Pevný základ pro manželství je tam, kde partner byl vyprošen od Pána. Přiblížme si některé rysy této ženské postavy.

1. Žena krásná tělem i duší (24:15-20).

Krásné tělo — to je nejvytouženější statek v dnešní době, holdující mődě, pro mnoho mladých i starších žen. Rebeka byla krásná, ale jistě byly krásné mnohé jiné ženy mimo ni. Písmo svaté nepodečnuje krásu těla, vždyť tělo je chrámem Ducha svatého. Avšak Rebeka se nelíšila od ostatních pouhou krásou.

Krásá duše — ochota pomoci, laskavá, úslužná, pohotová zasáhnout užitečně více, než oč je požádána. Jistě se tato vlastnost nevyskytovala častěji než dnes. Tuto ženu vybral a zařídil Bůh do svého plánu spasení. Nic nepředstírala. Vždyť ani netušila, jaký cíl cizinec, před ní stojící, sleduje. Vycházela mu vstříc s pravou prostotou a přirozeností.

2. Pane, co chceš Ty?

Pří úvaze o této ženské postavě nás tento odstavec uvádí do těžkosti v manželství (25:21). Rebeka byla bezdětná. I manželství podle srdce Božího mívají svoje těžkosti! Konečně se mohla Rebeka těšit na děti. Hlásila se dvojčata. V úzkosti těla a duše obrátila se k Bohu s otázkou (25:22). Blaže člověku, který se ve všech úzkostech obraci s otázkou na Boha,

neboť Bůh čeká na naše otázky a prosby. I Rebeka dostala odpověď. Kdy jsme se my naposled ptali Boha? Neměli bychom to v budoucnu dělat častěji?

3. Můžeme dosáhnout Boží cíl Istí a hříchem? (kap. 27).

Rebeka se dověděla od Boha o budoucnosti svých dvojčat. Tato znalost ji však neučinila pokornou, ale spojila ji s náklonností k synu, kterému dávala přednost, a ohrozila tím manželství, ba i rodinu. Pozor na oblibě v rodinách! Kolik žalu už z toho vzniklo, kolik nenávisti vytýsklo z podobného pramene! Rodiče, které Bůh postavil do svého plánu spasení, úplně selhalí (25, 27, 28).

Rebeka mohla uvádět zbožné důvody pro svůj postoj: Její miláček byl přece Božím vyvoleným. Její víra však začínala zakrňovat. Přestala důvěřovat Bohu. Známe jistě příběh jejího podvodu na muži a synovi. Cožpak lze dosáhnout Božího cíle Istí, hříchem? Jediná odpověď zní: NE! Boží plán se tím ovšem nerobí. Bůh může ve své svrchovanosti dokonce hřich včlenit do svého plánu a takto uskutečnit svůj cíl. Kolik žalu však vzniká z takového jednání bez výry. Mnohá matka se domnívá i dnes, že může takto jednat s ohledem „na štěstí“ svého dítěte jak při volbě jeho povolání, tak i v jeho manželství. A proto jsme nemohli být usetřeni následující smutné části příběhu:

4. Vlastní cesta, kterou si zvolíme sami, vede do osamělosti!

Poslední, co se dovídáme o životě Rebeky, je osamělost, nenávist v rodině, hrozící bratrovražda. Když se vrátil Jákob, přečistěný Božím vedením, Rebeka už asi nežila (starý Izák ještě žil). V posledních letech života je zatrpklá. „K čemu je mi život?“ To je poslední její otázka. Není to otresné?

Rebeka: Dobře začala cestu životem s požehnáním Božím. Když se však spustila ruky Boží, přihrnulo se všechno to trpké.

Kéž nám to poslouží jako zdravé poučení, z něhož vyplyně požehnání.

přip. D. Z.

Čas prozpěvování

„Nebo aj, zima pominula, prška přestała a odešla. Kvítečko se ukazuje po zemi, čas prozpěvování přišel a hlas hrdičky je slyšet v krajině naší“ — zpívá Šalomoun ve své písni (Pís 2:11-12).

Také my jsme svědky této skutečnosti. Příroda prožila slavné vzkříšení. Nový život přišel ze zelených lesů, luk, polí i vonných zahrad. Písne ptactva svědčí o plnosti a kráse nového jara. Všechno oživené a živé velebi svého Stvořitele a Zachovatele. Všechno připomíná a dokazuje životodárnou Boží moc. Jaká je to jasná Boží řeč v celé přírodě. Vpravdě, přišel čas prozpěvování.

Především koruna stvoření, člověk, když naslouchá této krásné symfonii v přírodě, by se měl korít před velikostí a mocí svého Pána Stvořitele. Žasneme jistě nad tím, co ze sedmi tónů dovedli vytvořit Smetana, Dvořák, naši i jiní hudební skladatelé. Což teprve, když se člověk naučí zpaměti Boží melodií v přírodě! Šalomoun jistě plně pochopil a rozuměl Boží řeči v přírodě, když zpívá: „Kvítečko se ukazuje po zemi, čas prozpěvování přišel...“ Reč probuzené přírody ho uchvátila a uvedla do rozrušení po krásném, čistém a veselém životě. Slyšíme a rozumíme i my?“ Slavili krále svého i nebesa i zem, zda člověk, obraz Jeho, smí zůstat tich a něm?“ Když se ukázalo kvítečko a zazněl hlas hrdičky, bude člověk, koruna stvoření, mlčet? Hlas probuzené přírody promlouvá i k nám, ke mně i k tobě. Naše zmrzlá, studená země se podle zákona Pána přírody přiklonila ke slunci. Jeho hřejivé paprsky dopadají na ni kolměji, země se ohřála, probudila, začala znova žít. Led a sníh musel ustoupit slunceňím paprskům, na zemi se ukázalo kvítko. Přiklonme i my svá chladná, často zmrzlá srdce blíž k Slunci lásky a otevřme je jeho paprskům, odstraňme všechny piekáčky, aby tepelné vlastnosti mohly přímo a blahodárně působit. Potom se jistě užde kvítko i v našem srdci, rozkvete v něm radost a v našich životech nastane čas věčnosti a prozpěvování (Ef 5:19).

Slunce Boží lásky svítí a hřeje pro každého z nás. Zasvitilo a hřeje pro mne a hřeje v Pánu Ježíši i pro tebe. Moc Ducha svatého dokáže to, co nedovede žádná jiná moc. Na jeho stromě se ukazuje nejen květ, nýbrž i ovoce lásky, radosti, pokoje, tichosti, dobratlivosti, dobraty, věrnosti, krotkosti a střídmosti. Tolik vzácného ovoce nepřináší žádný jiný strom. Budeme jim naplněni, neuhašujme jej, nezarmucujme, protože v něm je plnost života.

I u tebe, milý příteli, který čteš tyto rádky a neprožil jsi dosud radost a pokoj v Duchu svatém z odpustění hříchů a z daru věčného života, hledá Bůh kvítečko viry. Touží po tom, aby se i na půdě tvého srdce ukázala sněženka čistoty, kvítečko indosti a lásky, a aby i v tvém životě nastalo jaro a čas prozpěvování.

Jaké jaro, doba setby, takový i podzim, čas sklizně. Jedině opravedlnění z viry v Pána Ježíše Krista přináší trvalý pokoj a radost. A v této spravedlnosti můžeš kvést jako palma a ještě v sedinách přinášet ovoce. V obecnství s těmi, které Bůh svíčí a ze Zákona svého je vyučuje, poznáš, že ratolest nemůže přinášet ovoce sama, nýbrž že musí být trvale spojena s kmenem, kterým je Pán Ježíš, jednorozený syn nebeského Vinaře, a že bez Něho nemůže nic učinit. Nežíješ odděleně od obecnství Božího lidu nebo nerosteš duchovně jen jako ve skleníku samolibosti a falešné spokojenosti, že si stačíš? Usiluješ ve svém duchovním životě o to, aby ses neopozdil a nebyl jinými předběhnut? Nebo neodpadl jsi dokonce od Boží milosti pro nějaký hojnou hojnosti, který podrostl a překázel v životě tvém i v životech jiných? Požehnaný a užitečný duchovní vrzrůst je možný jen pod vlivem přímých paprsků Božího slova, ve společném obecnství a chození ve světle.

Tak tomu bude i v tvém životě, jako je tomu v probuzené přírodě, kde je ukazuje kvítki, je slyšet zpěv a o tom kvíti sám Pán Ježíš říká — „že ani Šalomoun v celé své nádheře nebyl tak oblečen jako jedno z nich“. Potom bude i nás život opravdě naplněn Kristovou vůní, kterou mnohá duše bude probuzena ze spánku, vstouží po novém životě, uchopí se vírou Dárce života a se Šalomounem bude ve svém srdci chválit svého Pána a Stvořitele a zpívat: „Kvítečko se ukázalo nejen v přírodě, ale i v mém srdci, kde nastal konečně čas pokoje, radosti a prozpěvování.“

písmákum

V Bibli se setkáváme někdy s nejasnými texty, jejichž pravý smysl vystihneme teprve srovnáním několika překladů nebo podle vysvětlivek v komentářích, biblických slovnících apod. Takové úsili je vždy spojeno s požehnáním.

Všimněme si textu Jeremiáše 18:14–15 v různých překladech:

1. Zdaliž kdo pohrdá čerstvou vodou Libánskou z skály? Zdaž pohrdají vodami studenými odjinud běžicími? Lid pak můj zapomenuvše se na mne..." (Kralické vydání).
2. Či aj opusti niekto, odíduc od skaly na poli, čistú vodu zo snehu Libanona? Ci sa azda zahubia cudzie vody studené, tečúce? Lebo moj ľud ma zabudol..." (prof. Roháček).
3. Opustí snad sníh Libanoru skálu pole? Nebo vyschnou zdaleka přicházející studené, pomalu tekoucí vody?"
Pozn. na okraji: „skála pole“, vyčnívající nad okolní krajinou, míni se tím pravděpodobně hora Hermon, pokryta věčným sněhem. (Elberfeldský).
4. Zdali kdo opustí moje pole pro skály a pro snih na Libanoru? Zdali kdo opustí tekoucí vody pro vody velmi studené? (polský překlad).
5. Zda sníh Libanoru přestává poskytovat vodu mým polím? Zda studená voda, tekoucí z dálky, přestává téci? (dle esperantského textu).
6. Opustí snih Libanoru skálu polí? Nebo vidí kdo vysýchat tekoucí svěží (chladné) vody, přicházející z dálky? (dle francouzského textu).
7. Zůstává přece sníh déle na kamenech pole, když sněží dolů z Libanoru a dešťová voda nevysychá tak brzy, jako můj lid zapomíná. (Lutherův překlad).
Milí čtenáři, posuďte sami rozdílnost textu a napište nám, jaký je vlastně výklad uvedených veršů.

D. O.

MARGITA CEBOVÁ odišla k svojmu Pánovi dňa 2. 4. 1978 v Dolnej Strede-Seredi. Patrila Pánu Ježišovi 44 rokov. Pri tažkej chorobe zostala Pánovi verná a ku koncu života potešovala tých, čo ju navštievovali. S radostou čakala svoj odchod k Pánovi.

-jc

Dne 2. 1. 1978 jsme se rozloučili na kolinském hřbitově s bratrem JANEM VEDRALEM. Jeho evangelizační horlivost, pastýřská věrnost a učitelská výtrvalost zanechaly vzácné ovoce v množství těch, které získal a vychoval pro Pána a Jeho službu. Nejen shromáždění v Kolíně, ale i v Praze, na Sázavě a jiných místech v něm ztráci služebníka, po němž nám zůstává nenahraditelná mezera. Jsme vděční, že věrný žák a přítel bratra Butchera nám byl Pánem zachován až do požehnaného staří a že nám zůstává „otcem“ na něhož můžeme s láskou vzpomínat, následujice jeho viry.

Kk

Patnáctého května tomu byly 3 roky, kdy ve svých 53 letech odešla z našeho středu do nebeského domova milá sestra MARIE KOZAČKOVÁ z Brumova. Po obrácení se vdala za manžela, který nedilel její viru. I v těchto ztížených podmírkách si zachovala úzký kontakt s Pánem a na „domácí oltář“ nezapomínala.

Jako sociální pracovnice národního výboru prokazovala ryzi charakter v péči o starší a nemocné spoluobčany.

Několik posledních let byla spoutána nevyléčitelnou nemoci, ale, jak řekl její syn, byla šťastná i v utrpení. Mnozí jsme svědky radostních chvil strávených v domě milé sestry. Bylo ji dopřáno, aby se potěšila s obrácení staršího syna. Tim vroucněji se modlila za mladšího a hlavně za svého manžela.

Vzpomínají vykoupení ze Vsetína a okolí.